

Unioni

5.12.2008

NRO 6

- 2 Pääkirjoitus
- 4 SGS:n kotimaan asemien liikennevirkailijat liikennevirrassa
- 7 Lyhyt käyntö
- 8 Päätöksiä hyvän sään aikana
- 9 Jukka Hienonen hallituksen vieraana
- 10 Kuvassa mukana, kameran takana
- 14 Hyviä syitä liittyä IAU:iin
- 16 Hapsu: Äiti ja tytär liikemaailmassa
- 17 Kysymyksiä työehdoista
- 18 SLT:n vaalivaliokunta tiedottaa
- 18 Käy paperisota huolella
- 20 Kaikki yhden puolesta, hyvän ja pahan tuolla puolen
- 23 Kolumni

24 Pelko pois!

Pekka Kainulainen, lehden kuva-arkisto

- 26 Luopumisen riemua ja haikeutta
- 29 Kynsinhampain
- 30 Niko – lentäjän poika
- 31 Joskus sinäkin olet poissa
- 32 Kalmarin-Unioni ei ole NTF:n jäsen
- 33 Joulukakku
- 34 Kuvakulma

KANSIKUVA:

Mailman makuulla kuvasi: Arto Kujala
Kartta: Juha Hyytiä (Espoo, Uusi-Seelanti)
Petasi ja varmisti: JM Koskinen

Unioni

Levikki 4600
12. Vuosikerta

Julkaisija
Ilmailualan Unioni IAU ry

ISSN
1795-2840 (Painettu)
1795-343X (Verkkolehti)

Päätoimittaja
Juha-Matti Koskinen
Puh. (09) 47857 225

Toimitussihteeri
Pekka Kainulainen
Puh. 040 528 8166
pekka.kainulainen@iau.fi

Toimituskunta
Markus Berg
Arto Kujala
Erkki Luoto
Ari Miettinen
Vesa Suni
Tommi Toivola

Kirjeenvaihtajat
Tuomo Oksanen
Sari Virta

Toimitus
John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI
Fax. (09) 47857 250

Osoitteenmuutokset
Liiton jäsenistön osoitteenmuutokset päivittyvät automaattisesti postiin/väestörekisteriin tehdyn ilmoituksen perusteella. Muut osoitteenmuutokset voi toimittaa mieluiten sähköpostitse osoitteeseen iau@iau.fi.

Ilmestyminen
Lehti ilmestyy v. 2009 kuusi kertaa.
Ilmestymisaikataulu sivulla 34.

Aineisto
Toimitus ei vastaa pyytämättä lähetetyistä aineistoista eikä palauta niitä.

Ulkoasu
Sign Design/Sanna Kallio

Paino
Sälekarin Kirjapaino Oy
Somero

Syksyn viime lehti maahan ehti

Vuosi 2008 marssii vakain askelin kohti muistojen kultamaata. Silläkin uhalla, että tulee tikusta silmään, muistellaan tässä kirjoituksessa menneitä. Parhaisiin yhdistysperinteisiin kuuluu aina antaa arvioksi päättyvästä vuodesta, että toimet olivat tänäkin vuonna oikean suuntaisia, mutta riittämättömiä. Tämä vuosi ei tee poikkeusta.

Edustajisto kokoontui sääntöjen edellyttämällä tavalla kaksi kertaa. Ylimääräisiin kokouksiin ei ollut tarvetta. Yhteistyö hallituksen kanssa, joka on toistaiseksi kokoontunut 12 kertaa, on sujunut kitkatta. Yhdistyksemme olemassaolon perustekijät: jäsenmäärän kehitys ja talouden tila, ovat olleet ovat olleet hitaassa, mutta vakaassa kasvussa. On kuitenkin varauduttava myös siihen vaihtoehtoon, että alallamme käytävien yt-neuvotteluiden lopputulokset vaikuttavat heikentävästi molempiin. Ensi vuosi tulee olemaan yrityksissä toimiville luottamushenkilöille erityisen haastava. Edunvalvontavaliokunta uusi loppuvuodesta toimintamalliaan tätä silmällä pitäen.

Työehtosopimuksessamme tehtäväksi annettu palkkarakenneuudistus saatiin sovittua liittojen perustaman työryhmän esityksen pohjalta kesän korvalla. Syksyllä tehdystä arvioinneista ei ole vielä tullut palautetta analyysiksi asti. Yhteiskoulutus Palvelualojen Toimialaliiton kanssa aiheen tiimoilta järjestettiin lokakuun puolivälissä Suomen Ilmailumuseossa Vantaalla. Työehtosopimukseen sovittiin lisäksi jatkuvan neuvottelun periaatteella kuusi kokonaan uutta tai vanhaa tarkentavaa kohtaa. Tarkistettu 2. painos työehtosopimuksesta tuli painosta lokakuun lopussa. IAU on ollut sopijaosapuolena 13 yrityksen kanssa suoraan tehdyssä sopimuksessa, näistä merkittävin lienee Fin-nair Cateringin, Cargon ja Northportin kanssa tehty työvoima-poolisopimus. Ammattiosastot ovat lisäksi kantaneet vastuuta omasta paikallisesta sopimus-toiminnastaan. Erimielisyyksiä liittojen välillä on toistaiseksi saatu selvitettyä seitsemän, ja eri oikeuksien käsittelyä odottaa kuusi riita-asiaa.

Kaikkia työsuhteita, jotka päättyivät erilaisten puolimoraalittomien liike- tai muiden toimien seurauksena, emme pystyneet turvaamaan tai palauttamaan.

Hyvää kuluvan vuoden loppua, ja uuden alkua.

”

Kulunut vuosi ei järjestötasolla ole ollut intohimojen täyttämä. Yksilöllinen taso on aina toinen.

Teksti ja kuvat: SARI VIRTÄ

SGS:n kotimaan asemien

Liikennevirkailijat liikennevirrassa

Reipas kielitaitoinen saa paikan

Virkailijan työtehtävät vaihtelevat päivittäin, joskus työvuoronkin aikana. Hänen on tunnettava asiakaslentoyhtiöiden säännöt ja toimintatavat. Hallittava lähtöselvitys-, portti- ja tulopalvelutyö, johon sisältyy myös jälkeenjääneiden matkatavaroiden perille toimittamisen järjestäminen. Matkustajilta on osattava periä erilaiset lisämaksut, niitä ovat ylipaino, ja muut palvelumaksut.

Virkailijalla tulee olla myös perustiedot ja käyttötaidot useista varausjärjestelmistä, eri lipputyypeistä ja niiden vaihtomahdollisuuksista sekä vaihtojen aiheuttamista lisäkuluista.

Toisinaan, jos on onnea, saa myydä matkaajalle aivan tavallisen lentolipunkin. Työhön kuuluu myös viikoittainen lippu- ja kassatilityksen tekeminen.

Liikenteen välittömän operoinnin lisäksi virkailijat tekevät paljon taustatyötä. He muun muassa valmistelevat seuraavan päivän lennot ja laskevat tarjoilu tilaukset catering-yhtiölle, sekä tilaavat tavaraa (koneeseen nousukortteja, laukkupöletteja, muuta aina lopussa olevaa tarviketta). Sitten onkin virkailijan jo aika tilittää: lentoliput, ylipaino- ja muut kupongit livahtavat oikeisiin kuoriinsa ja sen jälkeen yhtiöpostissa pääkallopaikoille. Lienee tarpeetonta mainita, että juuri tilityksissä tapahtuvia virheitä ei hyvällä katsota. Vielä tarvitsevat viranomaiset (Finavia

Liikennevirkailijan työ kotimaan asemalla on mielenkiintoista ja haasteellista. Suurilla lentoasemilla erilliset osastot yleensä hoitavat matkustajapalveluun liittyvät eri osa-alueet. SGS:n kotimaan asemalla virkailijat paitsi hallitsevat, myös osallistuvat kaikkiin lennon työvaiheisiin, kuormausta lukuun ottamatta, jonka hoitaa Airpro. Työ on luonteeltaan ryhmätyötä. Siinä ryhmän osaset punnitaan.

Joskus kiireessä hihat hehkuvat, mutta eivät pala.

*Stressinsietokyky
on virkailijan työn
edellytys – on
tehtävä nopeita ja
oikeita päätöksiä.*

Mika Tommila ja Åsa Hämäläinen ovat äsaajia.

Toisinaan, jos on onnea, saa myydä matkaajalle aivan tavallisen lentolipunkin.

ja tulli) omat tietonsa virallista tilastointia varten.

Oman työnsä lisäksi virkailija kehittää myös näppäräksi tietokoneiden, lipunlukijoiden ja printtereiden pikkuvikojen korjaajaksi

Ai niin, ja joustava

Stressinsietokyky on virkailijan työn edellytys. Epäsäännöllisyystilanteissa on tehtävä nopeita ja oikeita päätöksiä. Uudelleenreititys, kuljetukset toiselle lentoasemalle ja hotelliyövytykset eivät ole halpaa lystiä. Henkilö-

kuntaa asemilla on vähän ja vuorossa on useimmiten minimimiehitys. Poissaolojen ajaksi voi olla hankalaa saada ketään paikkaamaan vuoroja. Jos joutuu yksin tekemään mainittuja päätöksiä, on paine huomattava. Aikataulun pettäessä ei aina itsekään pääse kotiin työvuoron päätyttyä, sillä kollega saattaa tulla vasta aamulla, ja silloin joutuu joustavuus koetukselle.

Osaavaan työyhteisöön

Työmoraali kotimaan asemien työntekijöillä on korkealla. Homma hoituu

“kaveria ei jätetä – periaatteella”, kuitenkin kohtuudella ja oma jaksaminen huomioon ottaen. Kotimaan asemien virkailijat ovat todellisia moniosaajia.

Lainaan tähän loppuun suurelta lentoasemalta tulleen nykyisen työkaverini kuvausta SGS:n kotimaan aseman liikennevirkailijasta: ‘jokapaikanhöylä’.

Liikennevirrassa kauhoi
liikennevirkailija Sari Virta,
SGS-Vaasa,
Unionin uusi kirjeenvaihtaja

Luetaanko oikeudet, saako soittaa?

■ Poistumistarkastukset ovat tulossa käyttöön ilmailualalla. Enää ei riitä turvatarkastukset lentoasema-alueella tultaessa, luultavasti pian tutkitaan myös pistokekein alueelta poistujat.

Miksi poistumistarkastuksia tarvitaan? Mikä on niistä saavutettu hyöty taloudellisesti tiukassa tilanteessa?

Henkilöstön valvonnan lisäämistä ei koeta useinkaan myönteiseksi asiaksi. Valvonta ja raportointi viestittävät epäluotamusta, ja kertovat osaltaan organisaation ihmiskäsityksestä. Kohdistuvatko tarkastukset tasapuolisesti kaikkiin henkilöstöryhmiin, ja miten suhtaudutaan niihin, jotka yksityisyyttään suojelevat?

On tietysti mielenkiintoista nähdä avaako johtaja A attasea-salkkunsu (logolla), tai autonsa (leasing) takakontin? Pakko ei ole näin menetellä. Pelkällä kieläytymisellä ei saisi olla negatiivisia vaikutuksia työsuhteen, eikä sen perusteella voida ketään epäillä rikoksesta. Mikäli epärehellisyys osana muuta näyttöä ja päättelyä todetaan, saat- taan seurauksena kuitenkin olla työsuhteen purku.

Työnantajaliitot tiivistävät yhteistyötä

■ Kahdeksan Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) jäsenliittoa on perustanut uuden yhdistyksen Palvelu- alat ry:n. Liittojen edustamiin sopimuslohkoihin kuuluu muun muassa hyvinvointipalveluja, viestinvälitystä, logistiikkaa, tietoliikennettä, yrityspalveluja ja muita palveluja. Liittojen noin 3500 jäsenyrityksen palveluksessa on yhteensä noin 212 000 henkilöä. Solmittujen työehtosopimusten yhteismäärä on yli 130.

Mukana yhdistyksessä on myös Palvelualojen Toimialaliitto, jonka kanssa IAU on solminut Lentoliikenteen palveluja koskevan yleissitovan työehtosopimuksen.

Ensimmäisenä konkreettisenä tehtävänä uudella yhdistyksellä on jäsenyritysten edunvalvonnan parantaminen työmarkkinaneuvotteluissa ja jäsenyritysten työmarkkinapalveluiden kehittäminen.

Tavoitteena seuraavalla sopimuskierröksellä on muun muassa palkkakilpailun estäminen, palkkarakenteen kehittäminen yrityskoh- taiseen suuntaan, sekä suurempiin sopimuskokonaisuuksiin pyrkimi- nen. Tavoitteena on myös edistää palveluja tuottavien toimialojen toi- mintaedellytyksiä sekä julkisen sek- torin tarvitsemien palvelujen teho- kasta tuottamista.

Tule Saariselälle lomailemaan

■ Liitolla on jäsentensä virkistämistä varten loma-asunto Saari- selällä. Varauksia hoitaa Saariselän keskusvaraamo Oy.

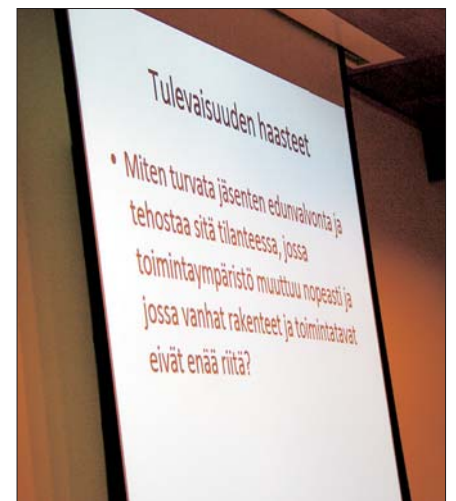
Loma-asunnossa Teerenpesue H 65 on vuodepaikat 4 henkilölle. Alakerta on 39 m² ja parvi 24 m². Katso tarkempi esittely ja varaus- ohjeet www.saariselankeskusva- raamo.fi. Lisätietoja myös liiton sivuilla www.iau.fi > Jäsenedut. Varauksen voi tehdä soittamalla numeroon +358 (0)20 310 000, sen yhteydessä tulee mainita liiton jäsenyydestä.

Palkansaajien keskusjärjestöillä halu yhteistyöhön

■ SAK:n, STTK:n ja Akavan hal- litusten työvaliokunnat ja järjes- töjen johtoryhmät kokoontuivat 25.11. tapaamiseen, jossa tuli esiin halu parantaa yhteistyötä seuraa- valla neuvottelukierroksella yli kes- kusjärjestö- ja liittorajojen. Kokous oli kautta aikain ensimmäinen tällä kokoonpanolla.

Järjestöjen edustajat saivat sel- vityksen erilaisista sopimusvai- toehdoista seuraavaa neuvottelu- kierrosta ajatellen. Tarkoituksena on lisätä koordinaatiota ja tietojen vaihtoa.

Päätöksiä hyvän sään aikana

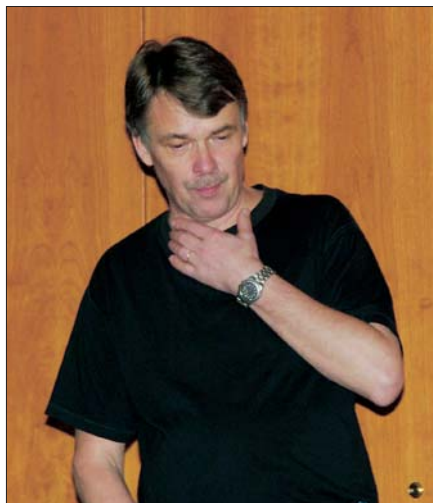
Luther naulasi teesinsä, nykyään ne heijastetaan.

■ Edustajisto kokoontui 21. marraskuuta syyskokoukseen Helsingin Hakaniemessä kuljetusliittojen tiloissa. Kokousta voisi luonnehtia tyyneksi myrskyn edellä, sillä heti kokouksen jälkeen muutaman seuraavan päivän kuluessa tuiskutti eteläisessä Suomessa lunta puoli metriä. Sää aiheutti merkittäviä vaikeuksia niin ilma-, kuin meri- ja maakuljetuksillekin.

Tämä ei ollut kuitenkaan syyskokouksen varsinaista antia. Kokous päätti IAU:n sääntömääräisistä toiminta- ja talousasioista vuodelle 2009. Tehdyt päätökset eivät juuri poikkea liittomme totutusta linjasta. Talouden taantuminen tuo tullessaan omat, sekä edunvalvontaan, että liiton talouteen vaikuttavat haasteensa ensi vuonna.

Tämän lisäksi kokouksessa kuultiin professori **Harri Melinin** luento hänen laatimastaan selvitystyöstä kuljetusliittojen yhteistyön syventämiseksi. Kuullun esityksen ja käydyn keskustelun perusteella edustajisto päätti IAU:n osallistumisesta yhteistyöselvitykseen. Kuljetusliitoista Suomen Merimies-Unionin valtuusto on aiemmin tehnyt saman päätöksen. Muut kuljetusliitot ottanevat kantaa talven kuluessa.

teksti, J-M KOSKINEN
kuvat, ARTO KUJALA

Selvitysmies Melin tositoimissa.

Arto Kujala

Jukka Hienonen hallituksen vieraana

■ IAU:n hallituksen kokous 3–4 marraskuuta alkoi tilaisuudella, johon oli kutsuttu Finnairin toimitusjohtaja **Jukka Hienonen**. Aiheina olivat talouden taantumien vaikutukset lentoliikenteeseen, sekä Finnairin ja sen henkilöstöjärjestöjen väliset suhteet.

Tilaisuuden avasi IAU:n hallituksen puheenjohtaja **Juhani Haapasaari**, joka tervehdyssanoissaan totesi sopimusalamme suurimman työnantajan, Finnair Oyj:n, mittavien investointien selittävän suurimmalta osaltaan myös IAU:n jäsenmäärän viimeaikoihin asti jatkuneen myönteisen kehityksen. Konsernin-tuloksen painuminen kuluneen vuoden jälkipuoliskolla tappiolliseksi, ja talouden tunnuslukujen edelleen huonontuminen vaatii yrityksen johdolta huomattavan määrän riskinsietokykyä säilyttää nykyinen strateginen linjaus myös tulevaisuudessa. Tämä edellyttää myös vähintään nykyisen työntekijämäärän säilyttämistä, ja henkilöstöpolitiikkaan edelleen panostamista. Työehtosopimus on vakautta luova tekijä, tähdensi Haapasaari.

Jukka Hienosen esityksessä pääosaa näyttelivät lentoliikenteen synk-

kenevät näkymät. Haasteita riittää. Polttoaineen hinnan epävakaus vaikeuttaa suojausten tekemistä. Ilmailualan arveluttava maine rahoitusmarkkinoilla nostaa luottojen korkoja. Yritysten työmatkoja karsivat säästöohjelmat ja matkustajien kehittynyt hintatietoisuus heikentävät operatiivisen toiminnan tulosta.

Hienonen korosti Finnairin osakkeenomistajien toimineen spekulatiivisen voiton tavoittelun sijaan lojaalisti.

Hän myös jäljittelemättömällä tyyllään vakuutti, että Finnair ei ole ensimmäisten lentoyhtiöiden joukossa karahtamassa konkurssiin, joiden aallon hän uskoi muuttavan Euroopan lentoliikennettä rajusti jo tulevan talven aikana.

Samalla hän toivoi Eurooppalaisen poliittisen päätöksenteon vaikuttavan siihen, että valtioiden tuki taloudellisen kannattavuutensa jo menettäneille yhtiöille loppuisi.

Puheenvuorojen jälkeen käytiin keskustelu, joka painottui konsernin yt-neuvottelujen edistymiseen, sekä työnantajan tekemiin säästöesityksiin.

Kuvassa mukana, kameran takana

Vesa Suni

Timo kuvattuna DC-9-simulaattorissa.

■ Minulla on tapaaminen **Timo Kuusminin** kanssa. Hän on lupautunut haastateltavaksi valokuvaharrastuksesta. Googletan nimen, jos saisin jotain informaatiota. Hakumoottori antaa vastauksen neljäntoista sekunnin sadasosan kestävän etsinnän aikana. Timo Kuusmin on joko kuljetusvälineyrittäjä, Cannesissa vieraillut Turun Sanomien toimittaja, tai sitten Rovaniemen ammattikorkeakoulussa ylem্পää amk-tutkintoa suorittava opiskelija. Kenet heistä tapaan, vai tapaan ketään mainituista?

Jännitys kasvaa saapuessani Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyydessä sijaitsevan Finnairin koulutuskeskuksen paikoitusalueelle. Timo Kuusmin on minua ovella vastassa. Hän on vuosittain Cannesin elokuvafestivaaleilla vieraileva freelancertoimittaja ja simulaattorimekaanikko.

Kaikki lähti d-mollista

Timo kertoo harrastaneensa valokuvausta 15 ikäisestä saakka. Musiikki oli myös silloin vahvasti mukana kuviossa.

– Soitin kitaraa mutta taisin olla Suomen epämusikaalisin ihminen. Tartuin kitaran sijaan järjestelmäkameraan ja lähdin kuvaamaan soittajia festareille. Siihen aikaan kun meni bändien keikoille kamera kaulassa, sai vapaasti kuvata niin paljon kuin halusi.

Toisinaan keikoilla Timolle järjestettiin jopa tilaa lavan edestä, jotta nuori harrastaja saisi rauhassa kuvata. Nykyisin asiat ovat hieman toisin, kameraa ei saa aina edes viedä keikkapaikoille.

Musiikki ja kuvat kiinnostavat Timoa yhä. Kahdeksankymmentä luvun alussa, kun hän oli ostamassa ensiasuntoaan,

Timo Kuismäkin

Harrastus on vienyt Timon moniin eksoottisiin paikkoihin. Kuvassa Wäinö Aaltonen, Eränkävijä, Hämeensilta Tampere.

Timo Kuismäkin

Kastellorizonin katti järjestää dodekanesian hiirille ohjelmaa.

oli ensimmäisenä 'gotta have -listalla' kaapeli-tv. MTV:n täytyi näkyä. Silloin musavideoissa oli vielä potkua. Musiikkivideoita, joissa oli visuaalista vetovoimaa ja kuvakerrontaa, oli ilo seurata. Kumma kyllä sekin on hiipunut näinä päivinä. Musiikkivideoiden tarjonta näyttää keskittyvän vain siihen yhteen asiaan, eli pepun pyörytykseen.

Vesa Suni

Timoa naurattaa musiikkivideoiden yhdensuuntainen tyyli.

ja päätyi filmille

Musiikkivideoiden innoittama Timo on kuvausharrastuksellaan tuonut kotiin muutamia palkintojakin. Finnarille Timo tuli -79, ja liittyi fotokerhon jäseneksi vuonna -85. ASCA:n (Lentoyhtiöiden kansainvälinen urheilu- ja kulttuurijärjestö) järjestämiin valokuvauksen kilpailuihin Timo on osallistunut parisenkymmentä kertaa.

– Yksi omista suosikkikuvistani on kuva Andy McCoysta, jonka otin Berliinin elokuvafestivaaleilla lehdistötilaisuudessa 90-luvun lopussa.

Rokkibändejä ahkerasti kuvanneen Timon ensimmäinen filmille tallen-

tunut artisti oli kuitenkin 70-luvun lopulla Suomessa vierailut blueslegenda John Mayall. Viime vuosikymmenen saatossa kuvaan astuivat myös elokuvafestivaaleilla kuvatut elokuvaohjaajat ja näyttelijät. Maisemakuvista rakkaimmat ovat syntyneet Kreikan saaristossa, jossa valo on aivan ainutlaatuinen. Näitä kuvia on julkaistu mm. Trendissä ja Ilta-Sanomissa.

valkokankaalle

Timo on Espoon Ciné elokuvafestivaalien puheenjohtaja, ja vierailee vuosittain muutamilla eurooppalaisilla elokuvafestivaaleilla etsimässä sopivia elo-

kuvia. Katsomistaan elokuvista, joita yhdellä festivaalilla kertyy keskimäärin 30 kappaletta, hän valitsee Cinén profiiliin sopivimmat ja esittelee ne festivaalin hallitukselle. Yhdessä päätetään elokuvat, jotka nähdään vuosittain järjestettävällä festivaalilla.

Digikuvauksen yleistyessä kuvausharrastuksesta on tullut helpommin lähestyttävä, ja sen luulisi näkyvän fotokerhon jäsenmäärässä. Niin se näkyykin, jäseniä on jonkin verran vähemmän kuin ennen. Digitaalisuuden myötä valokuvaus kyllä kiinnostaa entistä enemmän, mutta kuvien kanssa askartelu ilmeisesti ei.

VESA SUNI

Timo Kuismin

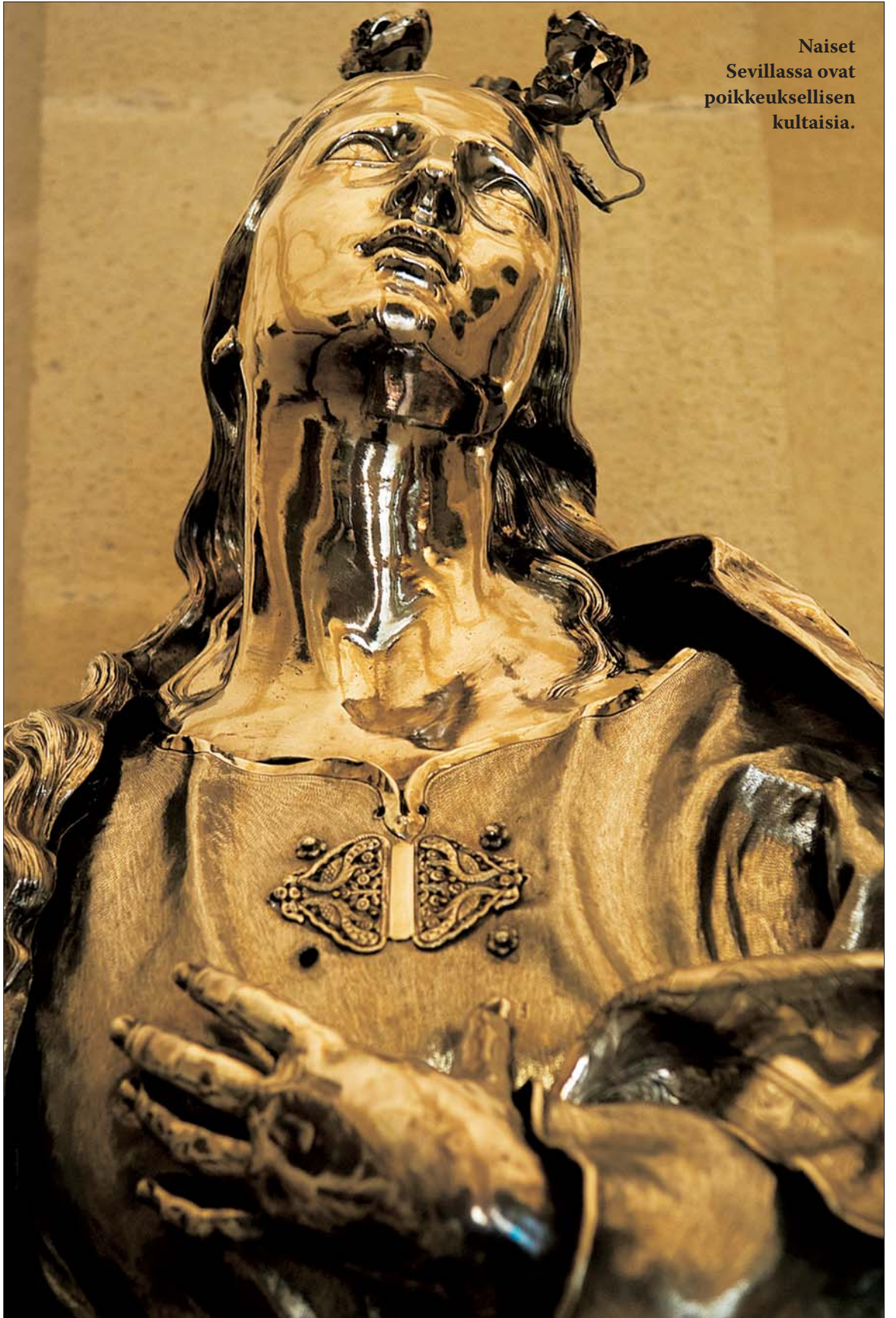
Liitot suosittavat tupakoinnin lopettamista.

Vesa Suni

Simulaattorimekaanikko Kuismin lähestyy simuloitua Helsinkiä.

Naiset
Sevillassa ovat
poikkeuksellisen
kultaisia.

Monta hyvää syytä liittyä nyt pähkinänkuoressa

IAU uusii jäsenhankintamateriaalinsa loppuvuodesta 2008. Taskuun helposti sujautettavassa haitarinmallisessa esitteessä houkutellaan liittymään IAU:hun uudella, raikkaalla ilmeellä ja iloisilla kasvoilla. Esitteen henkilöt pohtivat lyhyesti liiton merkitystä, ja sen tuomia etuja heille itselleen sekä muille jäsenille.

Arvon mekin ansaitsemme

Markus Berg kertoo olevansa unelma-ammattissaan. Työssään hän arvostaa erityisesti hyvää ilmapiiriä. – Hyvä ilmapiiri on kaikkien vastuulla, Markus kommentoi.

Markuksen kipinä ryhtyä työsuojeluvaltuutetuksi syntyi työkaverille sattuneesta onnettomuudesta. Työkaveri oli liukastunut lattialle kaatuneen öljyn takia. – Harmitti, kun kukaan ei ollut sen verran kiinnostunut, että olisi korjannut jälkensä. Samoin kuulin, että telineeseen oli laitettu pehmuste sen takia, ettei hattuhyllyy tule naarmuja. Huolehdimme koneista paremmin kuin itsestämme. Näin eivät asiat voineet jatkua, Markus muistelee.

Markus toimii myös työsuojelun varavaltuutettuna ja valvoo että työ-

turvallisuuslaki toteutuu Finnairin tekniikassa. Markus kouluttaa ja opastaa turvallisempiin työskentelytapoihin. Kehittääkseen omaa tietämystään hän on käynyt myös itse lukuisilla työsuojeluun liittyvillä kursseilla. – Nostovälineiden tarkastuskurssin jälkeen näen hyvinkin äkkiä, onko nostotyössä kaikki kunnossa, Markus kertoo.

Finnairin tekniikka kuuluu nyt Otapaturmafoorumiin, ja jatkossa jokaiselta tekniikassa työskentelevällä on oltava työturvallisuuskortti takataskussaan – myös alihankkijoilla ja kesätyöntekijöillä.

Anteeksi, kuka sinä olet?

Aktiivinen **Henry Appleton** kiertelee Finnair Cateringin käytävillä tutustumassa työkavereihin – aina kun aikaa

on. – Jos en tunne jotain työntekijää, kysyn heti, anteeksi, kuka sinä olet? Ei kukaan voi suuttua, jos kysyn, sehän on kohteliaisuus, Henry sanoo.

Erityisesti Henryyn ovat tukeutuneet maahanmuuttajataustaiset työntekijät. – Heillä on usein kielen kanssa ongelmia, ja työpaikan muutostilanteissa turvaudutaan usein minuun, Henry kertoo.

Usein Henry puolestaan kysyy apua työpaikan päälähtömieheltä. – En tiedä, onko hän väsynyt minuun, kun koko ajan juoksen hänen luona, Henry vitsailee.

Henryn mielestä on itsestä kiinni, kun haluaa tietää ja oppia jotain, on oltava aktiivinen. – Olen sen verran utelias, että kysyn: mitä sä tarkoittit, jos en ymmärrä.

Henry on ollut suosittu työntekijä myös aiemmissa työpaikoissa. – Itse minä olen lähtenyt aina etsimään uutta,

tänne olen selkeästi kotiutunut, kun edelleen viihdyn, Henry naurahtaa.

Tuntityöläisenä opiskelu sujuu

Matkustajapalveluvirkailija **Krista Laakso** opiskelee terveydenhoitajaksi, mutta tekee Servisair Finlandille hommia tuntityöläisenä. Krista tuli alun perin kentälle vain kesätöihin, mutta viihtyisä työ mukavien työkaverien seurassa houkutteli jäämään. Häntä kutsuttiin pitkään yrityksen junnuksi. – Nyt titteli on jäänyt jo historiaan, sillä nuorin kollega taitaa tällä hetkellä olla 19-vuotias, Krista arvioi.

Nuorelle naiselle on suuri haaste hoitaa uskottavasti vaikeimmatkin asiakkaat. – Välillä olemme joutuneet eväämään liiaksi juopuneiden matkoja. Olen aina onneksi saanut taustatukea esimieheltäni, Krista huokaisee.

Vilkkaalle Kristalle työ hektisessä ilmapiirissä on omiaan – Parasta tässä työssä on, että voin sopia vapaat opiskelujen mukaan, Krista kertoo.

Päälähtämushenkilömmme kertoi minulle IAU:sta. Minusta liitto on turvana ja työn tukena silloin, kun työkaverit eivät pysty jeesaamaan, Krista

sanoo. Hän on suunnitellut sairaanhoitajana liittyä TEHYyn.

IAU:n jäsenlehteä Krista kertoo selaavansa mielellään.

Tarkista, onko tietosi jäsenrekisterissä oikein!

– Jos siirryt IAU:hun toisesta liitosta, pyydän siirtotodistuksen aiemman liitoston jäsenrekisteristä, sanoo **Ari Miettinen** joka hoitaa IAU:ssa jäsenasioita. Muista ilmoittaa jäsenrekisteriin myös, jos siirryt äitiyslomalta tai aloitat armeijan. Silloin saat vapautuksen jäsenmaksuista.

Työnantajan vaihdokset, on myös ilmoitettava jäsenrekisteriin – Vaikka tekisit samaa työtä, mutta työnantajasi vaihtuu, on jäsenmaksun perimistä varten tehtävä uusi valtakirja uudelle työnantajalle, Ari Miettinen jaksaa muistuttaa jäsenille.

Toimi ripeästi, jos työttömyys uhkaa

Jos olet jäämässä työttömäksi, soita heti IAU:n työttömyyskassaan. Sieltä saat tarkat ohjeet, miten sinun pitää menetellä.

– Oikein täytetyt paperit nopeuttavat hakemuksen käsittelyä huomattavasti, työttömyyskassanhoitaja **Mirva Virtanen** neuvoo.

Toki risut jäävät mieleen, mutta eniten saamme ruusuja. Meillä on hyvä tiimi, ja palvelemme pienenä työttömyyskassana jäsentä henkilökohtaisesti ja yksilöllisesti, Mirva kertoo.

Turva tuntee asiakkaidensa tarpeet

IAU on vakuuttanut jäsenensä Vakuutusyhtiö Turvassa matkustajavakuutuksella sekä vapaa-ajan tapaturmavakuutuksella.

Turva on keskinäinen yhtiö, jossa asiakkaat ovat omistajia.

– Emme tee tulosta osakkeenomistajille vaan jaamme mahdolliset voitot takaisin asiakkaille oikeudenmukaisina korvauksina ja omistaja-asiakasalennuksina, Turvan kehityspäällikkö **Juha Aho** kertoo.

Turvalla on mahdollisuus tarjota asiakkailleen laaja kirjo finanssialan tuotteita sekä vahinkovakuutus tuotteita.

– Tarkoituksena on hoitaa asiakkaan vakuutusturva kerralla kuntoon henkilökohtaisesti Turvan edustajan kanssa, Juha toteaa.

Asiakastytyytyväisyysmittauksissa asiakkaat ovat olleet erittäin tyytyväisiä Turvan toimintaan. Yllättäen tyytyväisiä olivat myös korvausasiakkaat.

Teksti HELI NYKÄNEN

Kuvat ARTO KUJALA

Äiti ja tytär liikemaailmassa

Euroopan komissio on esittänyt epäilynsä, että Finavian jo murrosikään ehtinyt tytär hyörii liikemaailmassa edelleen liiaksi emoyhtiönsä helmoissa. IAU:n ja Airpron työntekijöiden näkökulmasta tyttären on aika löytää oma identiteettinsä myös työntajapolitiikassa.

Juhani Haapasaari

Työläisäiti/Panu Patomäki 1996

Liiketoimet

Liikenneministeri **Susanna Huovinen** totesi tammikuussa 2006 Ilmailulaitoksen (sittemmin Finavia) tehneen määrätietoista työtä joulun markkinomiseksi ulkomailla ja lentoliikenteen monipuolistamiseksi lentoasemilla. Ministeri viittasi eduskunnassa pitämässään puheenvuorossa Airpro Oy:n tarjoamiin joulunajan lentoliikenteen maapalveluihin Enontekiöllä, Kittilässä ja Rovaniemellä, ja kertoi valtioneuvoston päätöksellä perustetun yhtiön olleen olennainen edellytys näissä ponnisteluissa.

Ministerin puheenvuoro jäi kuitenkin lähinnä joulurauhan julistukseksi, kun SAS:n tekemä kantelu EU-komissiolle Ilmailulaitoksen toimista Tampereella tuli julki. Mikäli kantelun perusteet pitävät paikkansa, joululaulun sanat "oi jospa ihmisellä ois joulu ainainen" olivat muuttuneet Finavian ja Airpron toimien myötä todeksi Ryanairin osakkeenomistajille jo kolmea vuotta aiemmin. Tuolloin Airpro alkoi tarjota palvelujaan Ryanairille Finavian kunnostamassa entisessä Tampere-Pirkkalan rahtiterminaalissa. Alustavan valtioneuvoston päätöksen jälkeen komissio esitti epäilynsä sekä Airpron riippumattomuudesta emoyhtiöstään että Finavian toimintojen riippumattomuudesta suhteessa valtioon ja

sen budjettirahoitukseen. Lisäksi epäilyt kohdistuivat yhtiöiden omien toimintojen ristiin tukemiseen ja Ryanairin etuuskohteluun.

Ilmailulaitoksen pääjohtaja **Samuli Haapasalo** kiisti tuoreeltaan EU-komission epäilyt. Hänen mukaansa valtio ei ole myöntänyt budjettirahoitusta, vaan entiseen rahtiterminaaliiin on investoitu ainoastaan omaa rahaa. Vastaavan kannan esitti myös asianomainen jäsenvaltio Suomi huomautuksissaan muodolliseen tutkintamenettelyyn.

Työntajapolitiikka

Valtion budjettirahoituksen ja liiketoimien erottamisella on yhteys myös valtiosektorin työntajapolitiikan järjestämiseen. Valtiovarainministeriö myötävaikutti Liikenne- ja eritysalojen työntajayhdistys ry:n (LTY) perustamiseen murrosvaiheessa 1993, tarkoituksenaan erottaa uusimuotoisten liikelaitosten työntajapolitiikka ja Valtion työmarkkinalaitoksen alaisten budjettitalouden virastojen työntajapolitiikka omiksi kokonaisuuksikseen.

Finavia ja Airpro ovat LTY:n jäseniä. Tyttären liiketoimien ulottamisessa maapalveluihin on kuitenkin unohdettu työntajapolitiikan peruslähdekohta. Työehtosopimuksia solmivien yhdistysten tulee edustaa niitä työntekijäryhmiä, joiden työehdoista työeh-

tosopimuksella sovitaan. LTY on solminut Airprota koskevan yrityskohtaisen työehtosopimuksen Palkansaajajärjestö Pardian kanssa siitä huolimatta, että Airpron maapalveluissa työskentelevät työntekijät ovat järjestäytyneet IAU:iin. He työskentelevät tehtävissä, joiden työehdot on määrätty IAU:n ja Palvelualojen Toimialaliiton välisessä lentoliikenteen palveluja koskevassa työehtosopimuksessa. Työehtosopimus on ollut yleissitova vuodesta 1999 alkaen. Solmiessaan työehtosopimuksen sellaisen ammattiliiton kanssa, jolla ei ole riittävää edustusta sopimuksen solmimiseen, LTY on toiminut vastoin työehtosopimuslain tarkoitusta. IAU on saattanut asian tiedoksi Airprolle.

Lentoliikenteen palveluja koskevan työehtosopimuksen määrittämien työehtojen ja Airprossa LTY:n sopimuksen perusteella noudatettavien työehtojen välillä on suuri ero. Airpro saa yrityskohtaisesta työehtosopimuksestaan merkittävää kilpailuetua työntekijöidensä huomattavasti heikommista työehdoista johtuen. Maapalvelut kilpailevat lentoyhtiökonserneihin kuuluvien Northport Oy:n ja SAS Ground Services Finland Oy:n sekä maapalveluihin erikoistuneiden yritysten, Servisair Oy, RTG Ground Handling Oy ja Inter Handling Oy, tarjoamien maapalvelujen kanssa. Näistä jokainen noudat-

taa alan yleissitovaa työehtosopimusta. Julkisuudessa menettelystä, jossa työnantajat saavuttaakseen kustannussäästöjä ja kilpailuetua heikentävät työsuhteita siirtämällä heidät halvemman työehtosopimuksen piiriin, on käytetty nimitystä ”työehtosopimushoppailu”.

Ohjaustoimivalta

Valtiosektorin liikelaitoksen työnantajapolitiikassa työehtosopimushoppailu ei ole sen hyväksyttävämpää kuin valtion budjettirahoituksen käyttäminen omien liiketoimiensa edistämiseen. Valtion liikelaitoksia koskeva laki määrittää eduskunnan, valtioneuvoston ja ministeriön ohjaustoimivallan. Sen mukaisesti eduskunta hyväksyy valtion talousarvion käsittelyn yhteydessä liikelaitosten keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet. Tämän ohella valtioneuvosto antaa tarvittaessa määräyksiä ja ohjeita liikelaitosten toiminnasta.

Työntekijöiden järjestäytymisen ja työehtosopimuslain kunnioittamiseksi sekä tasapuolisen kilpailuasetelman varmistamiseksi lentoliikenteen maapalveluissa valtioneuvoston on syytä kehottaa Finaviaa luopumaan tytäryrityksensä Airpron kohdalta nykyisen työnantajapolitiikan harjoittamisesta. Tämä voi tapahtua sulkemalla pois Airpron yrityskohtaisesta työehtosopimuksesta lentoliikenteen maapalveluja koskevat työtehtävät, kun nykyinen sopimus umpeutuu 28.2.2010, ja siirtymällä noudattamaan muiden maapalveluyhtiöiden tavoin alan yleissitovaa työehtosopimusta. Tähän liittyen valtioneuvoston tulisi myös kehottaa Finaviaa huolehtimaan siitä, että Airpro valmistautuu vastaisuudessa huomioimaan lentoyhtiöiden kanssa tekemiensä maapalvelusopimusten hinnoittelussa alan yleissitovan työehtosopimuksen noudattamiseen liittyvät kustannusvaikutukset.

JUHANI HAAPASAARI
IAU:n puheenjohtaja

Joulunajan työaikajärjestelyistä

KYSYMYKSET

Minulla on työvuoro joulupäivänä klo 12.00–22.00. Millaisia korvauksia siitä kuuluu maksaa?

VASTAUS

Työehtosopimuksella todellakin säädelään joulun ajalle muista juhlapyhistä poikkeavia ehtoja.

Jouluaatosta klo 19.00, joulupäivään klo 15.00 saakka tehty työ ei ole säännöllistä työaikaa. Tämän vuoksi työvuoron alku, klo 12.00–15.00 korvataan kuten ylityö, vaikka se olisi laadittu vuorolistalle.

Jouluaaton klo 15.00 ja joulupäivän klo 24.00 väliseltä ajalta kuuluu maksaa ylimääräisenä korvauksena kolminkertainen tuntipalkka. Tämä korvaus siis maksetaan koko tuon työvuoron ajalta.

Mainitsemasi vuoron ajalta maksettavat palkat ja korvaukset maksetaan seuraavan listan mukaan:

- normaali kuukausipalkka, 10 h
- ylityöajan peruspalkka, 3,0 h
- ylityökorvaus kolmelta tunnilta, 1,5 h (jos 100 %, niin 3,0 h)
- 3 x joulukorvaus, 30 h
- normaali iltavuorolisä

Em. korvaukset saattavat tuntua suurilta, mutta aikanaan kun niistä sovittiin, oli kyse siitä tehdäänkö jouluna töitä lainkaan. Siihen mennessä nimittäin lentoliikennettä ei ollut ollut näinä aikoina.

Ns. joulusopimuksella sovittiin, että joulunakin voidaan teettää töitä tietyin rajoituksin. Jokaiselle taattiin oikeus saada pitää vapaana jouluaaton klo 19.00 ja joulupäivän klo 15.00 välinen aika.

Käytännössä edellä mainittu toteutetaan siten, että jokaiselle varataan mahdollisuus lokakuun loppuun mennessä esittää toiveensa siitä, ettei hänellä ole työvuoroa mainittuna aikana. Työnantaja on velvoitettu ottaa tämän toiveen huomioon. Sopimusta tehtäessä tehtiin kompromissi siitä, että vaikka työskentely edellä mainitulla ajalla on vapaaehtoista, niin korvaus on kuitenkin riittävä takamaan sen, että riittävä määrä työntekijöitä saadaan töihin.

Lisäksi on vielä sovittu, että joko koko jouluaattopäivä tai koko joulupäivä on jokaisella oltava vapaana.

ARTO KUJALA
sopimussihteeri

Siviililentoliikenteen Työntekijät SLT ry 012

Vaalivaliokunta tiedottaa

Ilmailualan Unioni IAU ry:n vaalivaliokunta on antanut SLT ry:n vastuulle valita pääluottamusmiehet kaudelle 2009–2010 seuraaviin yrityksiin:

Ametro Oy / Jäänpoistoyksikkö, Finnair Cargo Terminal Operations Oy, Finnair Catering Oy, Inter Handling Oy, Keski-Suomen Lentokuormaus Oy, Lassila & Tikanoja Oy / Lentoasemapalvelut, Northport Oy, RTG Ground Handling Oy ja RTG Ground Handling Vaasa Oy.

SLT ry 012 vaalivaliokunta on päättänyt, että ehdokasasettelut aloitetaan 1.12.2008. Ehdokasasettelusta ilmoitetaan tämän ilmoituksen lisäksi kyseisten yritysten asiaan varatuilla ilmoitustauluilla.

Ehdokasasettelussa käytetään valitsijayhdistystä seuraavissa yrityksissä:

FINNAIR CARGO
Terminal Operations Oy
Valitsijayhdistysasiakirjoja saa
tsv. Anton Suuroselta
p. 09-8183908 / 050-4900737

FINNAIR CATERING OY
Valitsijayhdistysasiakirjoja saa
tsv. Reijo Hiltuselta
p. 09-8185084 / 040-5576281

NORTHPORT OY
Valitsijayhdistysasiakirjoja saa
tsv. Lillian Ansarilta
p. 90-8182949 / 0400-705040

Täytetyt valitsijayhdistysasiakirjat on toimitettava edellä mainituille työsuojeluvaltuutetuille 12.12. klo 12.00 mennessä, jolloin myös SLT ry:n vaalivaliokunta kokoontuu.

Ehdokasasettelukokous järjestetään yrityksissä seuraavasti:

Ametro Oy:n jäänpoistoyksikössä
12.12. klo. 9.00

Inter-Handling Oy:ssä 12.12.
klo 10.30

Keski-Suomen Lentokuormaus Oy:ssä
Jyväskylässä 10.12. klo 12.00

Lassila & Tikanojan
lentoasemapalveluissa 12.12.
klo 11.30

Ehdokkaan kirjallinen suostumus on
esitettävä ehdokasasettelukokouk-
sessa.

PEKKA KÄHKÖNEN
SLT ry:n vaalivaliokunnan pj.
"Oikeudet muutoksiin pidätetään"

Työtapaturman sattuessa

KÄY

paperisota huolella

■ Työtapaturman sattuessa tulee työpaikalla täyttää asianmukaiset paperit. Monelle tulee yllätyksenä, että työtapaturman selvittely vaatii huomattavaa paperisodankäyntiä. Asia on kuitenkin huolehdittava, jotta työntekijä ei menetä hänelle tapaturmavakuutuksen perusteella kuuluvia korvauksia.

Vakuutustodistus tarvitaan

Työnantajan tulee toimittaa vakuutustodistus hoitolaitokseen, mikäli mahdollista jo loukkaantuneen mukana.

Vakuutustodistuksen saatuaan hoitolaitos ja lääkäri voivat lähettää laskun työtapaturman ja ammattitautin hoidosta aiheutuneista sairaanhoitokuluista suoraan vakuutusyhtiölle.

Sairaanhoitokulujen korvaaminen edellyttää, että kyseessä on korvattava työtapaturma tai ammatitauti. Työntekijä saa apteekista lääkkeet maksutta, kun lääkäri merkitsee lääkemääräykseen vakuutustodistuksessa ilmoitetut työnantaja- ja vakuutusyhtiötiedot.

Tapaturmailmoitus pian tapahtuman jälkeen

Tapaturmailmoitus vakuutusyhtiöön tulee tehdä jokaisesta tapaturmasta, josta voidaan olettaa vakuutusyhtiön joutuvan suorittamaan korvausta. Ilmoitus on tehtävä työ-

tapaturma-/ammattitauti-ilmoituslomakkeella.

Ilmoitus on tehtävä mahdollisimman pian tapaturman sattumisen jälkeen. Huolellinen ja täsmällinen ilmoitus takaa mahdollisimman nopean korvauksen maksamisen.

Tapaturmatutkimus ja ilmoitukset

Pienissä tapaturmissa riittää yrityksen sisäinen tapaturmatutkinta.

Vakavissa tapaturmissa hätäkeskukseen ilmoittaminen vie tiedon myös poliisille, joka suorittaa yleensä tutkinnan välittömästi. Työnantajan tulee viipymättä ilmoittaa työsuojeluviranomaiselle sellaisesta työtapaturmasta tai työstä johtuvasta ammatti-

tauditapauksesta, jonka seurauksena on ollut kuolema tai vaikealaatuinen vamma (luiden murtumat, sormen tai sen osan menetys, palo- tai muu pysyvä vamma).

Työsuojeluorganisaatiolle ilmoittamisesta on yrityksissä yleensä omat ohjeensa. Ohjeista saa myös tietoa tapaturmiin liittyvistä eri toimenpiteistä.

Erityisesti huomioitava

Työntekijän on syytä mennä lääkäriin heti tapaturman satuttua, jotta korvausten kanssa ei tule ongelmia. Ensikäynnin potilastiedot ovat tärkeitä, joten on syytä varmistaa, että lääkäri kirjaa tapaturman tapahtumat oikein.

Tapaturmailmoitusta täytettäessä tulee kertoa mitä tapahtui ja varoa ottamasta kantaa vamman laatuun.

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen perusteella korvataan työntekijöille sattuneet vahingot ja ansionmenetys, jotka johtuvat tapaturmista työssä ja työstä johtuvissa oloissa, työmatkatapaturmista ja ammattitaupeista.

Lisätietoa ja apua saa työsuojeluvaltuutetuilta ja -asiamiehiltä tai liitosta. Vakava työtapaturma -kirjanen löytyy [www.metalliliitto](http://www.metalliliitto.fi) > työsuojelu > ajankohtaista sivulta.

PEKKA KAINULAINEN

Kun henkes on muillekin kallis.

www.henkikulta.fi

Vakuuta perheesi tulevaisuus.

Kysy lisää Turvan Henkikulta -vakuutuksesta ja liittosi vakuutuseduista. **Soita 01019 5110** tai poikkea toimipisteessämme. Lisätietoja myös osoitteesta www.henkikulta.fi.

Kuolemanvaravakuutuksen myöntää Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola ja tapaturmavakuutukset Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva.

 turva
www.turva.fi

OSA 6.

Kaikki yhden puolesta, hyvän ja pahan tuolla puolen

■ Romantiikan taiteellisenä tyyliisuutena voidaan katsoa syntyneen Ranskan suuren vallankumouksen (1789), ja sitä seuranneiden **Napoleonin** sotien pauhussa. Sen estetiikkaan vaikutti voimakkaasti vastareaktio valistusajan maallistuneelle maailmanselitykselle. Yliluonnollisine aiheineen ja tyyteltyine hahmoineen se ei ole ollut realismiin, modernismiin ja postmodernismiin pohjaavan nykyisen kirjallisuudentutkimuksen piirissä suosiossa. Voimakkaimmin sen vaikutukset nykyään ovat nähtävillä vihteessä ja urheilussa, lähinnä niiden luomassa ja ylläpitämässä sankaruuden-kultissa. Suuntauksen alalajeista kansallisromantiikka lieene edelleenkin populaarisin taidesuuntaus voimakkaiden kansallisvaltioiden Euroopassa.

Dumas Davy de la Pailleterie

Eli näin kavereitten kesken **Aleksandre Dumas vanhempi** vaan, on Ranskan romantiikan tärkeimpiä kirjailijoita. Dumas'n **Kolme muskettisoturia** ja **Monte-Criston kreivi** kuuluvat maailman tunnetuimpiin teoksiin. Kirjailijan omakin elämä oli melkoinen seikkailukertomus, sisältäen hiukan puistattavan loppunäytöksen 2000-luvulla.

Sukupuusi

Dumas syntyi 1802 Villiers-Cotterêtsissä, Aisnessa, lähellä Pariisia. (Onneksi tämä ei ole puheen muotoon laadittu esitys). Hänen isoisänsä, markiisi **Antoine-Aleksandre Davy de la Pailleterie**, asui pitkiä aikoja elämästään perheen

plantaasilla Väli-Amerikassa. Markiisi meni siellä ollessaan lailliseen avioon tummaihoisen orjan, **Marie-Céssette Dumas'n** kanssa, joka synnytti **Thomas-Aleksandren**, kirjailijan isän. Kun perhe äidin kuoleman jälkeen palasi Ranskaan 1780, oli orjuus, jonka vasta vallankumous päätti, yhä voimassa.

Syrjittynä, ja sukunsa mainetta suojellakseen, otti poika Thomas-Aleksandre äitinsä nimen käyttöön värväytyessään Ranskan armeijaan. Hän osoittautui erinomaiseksi sotilaaksi, ja kohosi Napoleonin armeijassa aina kenraaliksi asti. Onni täällä vaihtelee, mutta Napoleonin lähipiirissä se vaihteli erityisen paljon. Kirjailijan isä ehti joutua epäsuosioon ja ajautua köyhyyteen ennen kuolemaansa 1806.

Laiska koulupoika, pulskea sihteeri

Dumas nautti pitkän hampain äitinsä ja sisarensa muodollista opetusta kotonaan. Oli kuitenkin aihe, jonka parista häntä ei pidellyt mikään: historiallinen kirjallisuus. Kuolleen isän sankariteot ymmärrettävästi elähdyttivät poikaa. Keskinkertaisilla suorituksilla, mutta aristokraattisilla suhteilla varustetulle nuorukaiselle oli onnenpotku päästä opintojen jälkeen töihin Pariisiin Orléansin herttuan kansliaan. Hän oli kuitenkin jo ryhtynyt kirjailijaksi, kun herttua nousi Ranskan valtaistuimelle 1830 nimellä Ludvig Filip.

Juttua pukkaa, saamamiehet vaatii

Pariisin tunnettu kirjallinen henki imaisi Dumas'n syövereihinsä. Ensimmäinen huomiota saanut näytelmä ilmestyi jo 1829, mutta varsinainen lehdissä julkaistujen jatkokertomusten kuningas hänestä tuli 1840-luvulla. Hän perusti tuotantostudion, joka takoi raakamateriaalia tarinoiksi, jotka Dumas sitten jalosti, tai ainakin signeerasi. Tältä ajalta ovat peräisin arvelut hänen omien taiteellisten ansioidensa vähäisyydestä. Kuitenkin tärkeimmät avustajat, ennen muuta **Maquet**, jonka kanssa hän kirjoitti alkuperäisen Kolme muskettisoturia, todisti nimenomaan Dumas'n tuoneen kirjaan sen dramaattisen jännitteen, dialogin ja rytmin. Maquet'n itsensä tarkistaessa lähinnä historiallisten faktosten paikkansa pitävyyttä. Pariisin henki taisi vallata kirjailijan muutenkin, sillä hän oli jatkuvasti erilaisten skandaalien kohteena. Dumas mm tunnusti kolme aviotonta lasta, joista yksi oli **Kamelianaisen** kirjoittajana maailmanmaineeseen kohonnut **Dumas nuorempi**. 1851 velkojen ahdistama Dumas vanhempi pakeni Brysselin kautta Venäjälle, osallistui jokunen vuosi myöhemmin Italian yhdistymissotiin, kunnes palasi kotiin Ranskaan 1864. Kuolema kohtasi kirjailijan 1870.

Natsat postuumisti
Taustansa vuoksi rasisisista asenteista koko ikänsä kärsinyt kirjailija joutui kummallisen huomionosoituksen kohteeksi 2002. Presidentti Chiracin käskystä nimittäin Dumas'n ruumis kaivettiin ylös, ja haudattiin juhlallisina menoin Pariisin Panthéonin mauso-

Robert Lewis Dalfour Stevenson

■ On paremmin tunnettu kirjailijanimellään **Robert Louis Stevenson**. Hän syntyi 1850 Edinburghissa Skotlannissa. Hänen isänsä **Thomas** oli menestyvä majakka-insinööri, ja äitinsä **Margaret Isabella Balfour** pappisperheestä. Molemmat olivat syvästi uskonnollisia, kalvinistisia protestantteja. Tämä näkyi vaatimattomuutena ja velvollisuudentunnon korostamisena perheen arjessa. Sairaalloinen poika katseli kaivaten Leithin rantamilta pohjanmerelle ja haaveili merimiehen elämästä.

Tubi or not tubi

Sääolosuhteet Britteinsaarten pohjoisosassa ovat, ja olivat jo noihin aikoihin kolkon ankarat. Tämän olisi luullut olevan kipinä kehittää tiiviitä asumuksia ja kunnollisia lämmitysratkaisuja. Toisin kuitenkin oli (tai on) asiain laita. Kivihiili, jota vielä tuolloin löytyi runsaasti, oli pääasiallinen lämmön lähde. Kun savusumun elähdyttäviin vaikutuksiin lisätään teollistumisen seurauksena kipurajalle noussut asukastiheys kaupungeissa, ja vahvistetaan ruumiit koetukseen brittiläisen keittiön herkuilla, oli erilaisen keuhkosairauksien määrä huikea.

Tuberkuloosi koetteli myös nuorta Stevensonia. Tauti saattoi kuitenkin tässä tapauksessa pelastaa maailmalle oivan kirjailijan. Hän opiskeli ensin tekniikkaa koettaen täyttää isänsä toiveen, ja antautua insinööriin uralle itsekkin, mutta terveys ei antanut myöten. Oli pakko vaihtaa alaa. Stevenson siirtyi lukemaan lakia. Ei juristin työkään häntä suuremmin puhutellut,

leumiin vertaistensa seuraan. Samalla hänet arvostettiin ranskalaisen kirjallisuuden suurten: **Moliéren, Voltairein ja Hugon** rinnalle.

Kolme muskettisoturia, vai paljonko niitä nyt oli

Kolme muskettisoturia on ylittämättömiä romantiikan seikkailuromaanin klassikoita. Sen juonittelut, miekkataistelut, pukuloisto ja hahmojen selvärajaiset, mutta uskottavat piirteet ovat tehneet siitä erinomaisen aiheen niin teatterille, kuin elokuvallakin. Sankariteot, kauniit naiset ja taiston tuoksina, saavat kassakoneet lippuluukuilla kivasti kilisemään. Lukemattomien lännenelokuvien perusasetelma, jossa arvoituksellinen muukalainen ratsastaa kaupunkiin, apunaan vain nokkeluutensa ja aseenkäyttötaitonsa, on 'muskettisotureita' puhtaimmillaan.

Hengästyttävää toimintaa merkittävämmän annin kyynisen vuosituhannen alun lukijalle, kirja tarjoaa kyseenalaistamattoman toveruuden ja ystävyyden kuvauksellaan. Se soveltuu esikuvaksi paitsi ammattiyhdistysliikkeelle, myös ihmisille yleensä. Kirjan keskeisin sankari D'artagnan saa rakas-

tetultaan tehtäväksi viedä koru Englantiin. Avukseen hengenvaaralliselle retkelle hän värvää ruotukaverinsa Athoksen, Porthoksen ja Aramiksen. Matkan lopullinen tarkoitus selviää vasta sille heistä, joka perille asti pääsee. Tästä huolimatta ovat muutkin täysin rinnoin mukana. Tulee hakematta mieleen, että kaikesta päättäen ei muskettisotureita tarvitsisi tukitoimiin tai solidaarisuuden osoituksiin suuremmin maanitella. Muutenkin on heidän yhteisönsä ammattiliiton mallin mukaisesti järjestetty. Kirjan päähenkilöt muodostavat mitä tyylipuhtaimman, aktiivisen, kenties hiukan liian suorasukaisen, työhuonekunnan.

Kirjan syntyhistoriaan liittyy tarina kustantajasta, joka oli niin vakuuttunut Dumas vanhemman kirjailijankyyvistä, tai ainakin kaupallisesta menestyksestä, että otti kirjan julkaistavaksi lukematta sitä. Ainoastaan muskettisoturien erikoisten salanimien mukaan valittu otsikko ei miellyttänyt, joten hän 'suittamutkitta' nimesi sen Kolmeksi muskettisoturiksi. Suuripiirteinen kirjailija hyväksyi muutoksen, vaikka keskeisiä hahmoja olikin neljä. Käsitteet syntyvät sattumalta.

mutta sen ansiosta hän pääsi tekemisiin vapaamielisempien piirien kanssa. Samalla hän aloitteli kirjallista uraansa avustamalla opiskelijalehtiä jatkokertomuksilla.

Aina kotiolot voittaa

Terveiden entisestään heikentyessä oli Stevensonin pakko vaihtaa elinkeinon lisäksi myös maisemaa. Vähillä rahoillaan hän matkusteli laajalti mannermaalla, ja kuten arvata saattaa, kohtasi naisen. **Fanny Vandegrift Osbourne** oli amerikkalainen naimisissa oleva kahden lapsen äiti, ja lisäksi kymmenen vuotta Stevensonia vanhempi. Ei siis mikään varsinainen perheen toiveminiä. Stevenson piti kuitenkin päänsä, matkusti Yhdysvaltoihin Fannyn perässä ja vakuutti tämän kunniallisista aikeistaan. Pari vihittiin 1880, ja he asettuivat asumaan eri puolille Englantia ja Skotlantia.

Seuraavana vuonna Stevenson julkaisi Aarresaari-romaanin, joka saavutti maailmanmaineen ja helpotti uusperheen taloudellisia huolia. Seuraavat vuodet olivat kirjallisessa mielessä Stevensonin loistokkaimmat: **Musta Nuoli** ilmestyi 1883, **Ryöstölapsi**, ja uran ehdoton huippu **Tohtori Jekyll ja Mr Hyde** 1886. Isän kuoleman jälkeen 1887 Stevenson pakkasi perheensä äitiään myöten, ja lähti sumuisilta saarilta sinne enää palaamatta. Matka vei Yhdysvaltojen kautta Samoan saarille Tyynelle Valtamerelle, jossa Stevenson kuoli vain 44-vuotiaana 1894.

Parasta ennen

Stevenson oli kirjoittajana taitava juonenkuljettaja, suorastaan nerokas sanankäyttäjä ja mainettaan monipuolisempi psykologisten tilanteiden kuvaaja. Kuitenkin hänen arvostuksensa romaanikirjailijana laski pian vuosisadan vaihduttua. Alimmillaan se oli toisen maailmansodan jälkeisellä ajalla, jolloin hänet 'unohdettiin' mainita Nortonin ja Oxfordin, Anthology of English literature-teoksissa. Mestartiteokset, kuten Aarresaari tai Tohtori

Jekyll ja Mr Hyde, sivuutettiin vähätellen lasten- tai kauhukirjallisuutena, unohtaen täysin niiden yleishumaanit ja tarinankerronnalliset arvot.

Vuosituhanneen vaihteen tienoilta lähtien on Stevensonin maineen rehabilitointi tutkijoiden keskuudessakin ollut käynnissä. Haasteellisin lukijaryhmä, murrosikäiset pojat, eivät kuitenkaan ole koskaan häntä hylänneet.

Tohtori Jekyll, oletan

Pienoisromaanin Tohtori Jekyll ja Mr Hyde on kauhukirjallisuuden ikivihreä. Lontoota, tarkemmin Sohoa puhuttavat kummalliset tapahtumat. Hirviömäinen mies liikkuu pitkin katuja öiseen aikaan, tehden mitä kammottavimpia tekoja. Hän talloo jalkoihinsa pienen tytön, eikä pyydä edes anteeksi. Kun sitten löytyy ruumis, on syylinen tutkimatta tiedossa. Mutta minkälainen suhde tällä puoli-ihmisellä on arvostetun tiedemiehen Tohtori Jekyllin kanssa, joka on testamentannut omaisuutensa hyypiön hyväksi ja vielä elättääkin tätä?

Stevenson tuo eteemme ihmisen perimmäisen pelon: kaikkien opittujen tapojen ja pinnallisen sivistyksen takana sielujemme kätköissä irvistelevän pahuuden olemuksen. Ei ole satumaa, että yönpuolen eläjän nimi on Hyde, joka lausutaan samoin kuin hide, so. olla piilossa, piilottaa.

Kirjan voi toki lukea myös kritiikinä viktoriaanista kaksinaismoraalia vastaan, joka perustui siihen, että kunhan kulissit on kunnossa voi heittäytyä kaikenlaisiin kuvottaviin irstailuihin. Tästä käyttäytymiskoodistosta johtaa kelpo juonne myös omaan aikaamme: sikailu on siistii, kunhan se suoritetaan bb-talossa, tai tabloidien palstoilla. Huomattavaa vielä on, että kunnon herra Jekyll löytää sisäisen Hydensä valmistamansa nestemäisen rohdon avulla. Vierailikohan hän joskus firman pikkujouluissa?

tekstit, J-M KOSKINEN
piirroksot, SANNA KALLIO

Nuoren luottamusmiehen on syytä muistaa

Reilut parikymmentä vuotta ehti vierähtää erilaisissa luottamusmiestehtävissä. Nyt olen kuitenkin, nyrkkeilytermejä käyttäkseni, heittänyt pyyhkeen kehään ennen viimeistä erää.

Tätä en kuitenkaan murehdi. Aika on tullut luovuttaa tehtävät nuoremille toimijoille. Lehden toimitus pyysi voisinko listata joitakin kokemuksiani ikään kuin neuvoksi uusille luottamusmiehille. Tässä esitän muutamia mielestäni tärkeitä seikkoja, järjestys ei ole painotettu.

– Opiskele perusasiat

TES on hyvä osata vähintään otsikotasolla. Tärkeätä on myös pyrkiä ymmärtämään sopimuksen henki, jota sopijat ovat tavoitelleet.

Laeista työaikalaki on minulle ollut läheisin. Olen löytänyt sieltä esimerkiksi tauotuksen tarkoituksen, ja saanut ideoita työaikamuotojen kehittämiseen.

Työsopimuslakikin on tärkeä, itse en kuitenkaan joutunut sitä juurikaan soveltamaan.

– Yksinkertaista, piirrä vaikka kuva

Pelkkä asioiden kasautuminen saa ne joskus tuntumaan mahdottomilta ratkaista. Sellaisessa tilanteessa auttaa kun hahmottaa kokonaiskuvan, vaikka sitten piirtäen. Yksinkertaistamalla ja lokeroimalla ongelmat, niiden keskinäinen vaikutus on helpompi nähdä.

– Malta

Yleensä muutokset vaativat toteutuakseen juuri sopivan tilauksen. Jos uskoo vahvasti johonkin ajatukseen, kannattaa sitä kehitellä yksikseenkin. Sopiva hetki tulee yleensä yllättäen.

Aloittaessani oman urani kahdeksankymmentäluvun puolivälissä oli minulla kaksi erityistä tavoitetta, joihin halusin vaikuttaa: muuttaa ammatiosastojen rakennetta ja löytää kaksivuorotyölle vaihtoehtoisia työaikamuotoja. Voitte uskoa, että molemmissa on malttia tarvittu, ja tarvittaessa on täytynyt olla hereillä.

– Ole nöyrä, älä nöyristele

On paljon asioita joihin et pääse vaikuttamaan. Paras esimerkki tästä lienee työnantajan direktio-oikeus. Samalla kun tämän tosiasian hyväksyy, kannattaa työnantajaa muistuttaa siihen liittyvistä velvoitteista.

Sama koskee omaakin porukkaa. Sitä tulee kuunnella, mutta ei sen käsystä tarvitse hölmöillä.

– Älä juokse irtopisteiden perässä

Joskus tuntuu, että mitään oikeaa ongelmaa ei ole ratkottavana, ei niitä vasiten kannata alkaa etsimäänkään.

Ohjeistusta riittäisi vaikka kuinka paljon, tärkeintä on kuitenkin, että jokainen luottamusmies hoitaa hommansa itsensä näköisesti. Luo itselleen johdonmukaisen linjan, johon työntekijät, mutta myös työnantaja voi luottaa.

Markus Berg

”

Jos uskoo vahvasti johonkin ajatukseen, kannattaa sitä kehitellä yksikseenkin. Sopiva hetki tulee yleensä yllättäen.

Kaikille valittaville luottamusmiehille toivon menestystä tehtävässään. Kaikille luottamusmiehen tekemisistä valittaville toivon itsekritiikkiä kysymyksessä, onko luottamusmies saanut varmasti ryhmänsä tuen avukseen.

RISTO "RIPA" SIVEN

Kirjoittaja on entinen

Finnair Oyj:n lentokonekorjaamon osaston luottamusmies ja nykyinen liiton vaalivaliokunnan puheenjohtaja

Väkivallan uhkatilanteet hallintaan

PELKO POIS!

Finnair-konsernissa julkaistiin joulukuussa verkkokurssi väkivallan uhkatilanteiden ennakoinnista, hallinnasta ja jälkihoidosta.

■ Pelko pois -verkkokurssi on tarkoitettu ensisijaisesti asiakaspalvelussa toimiville. Se antaa välineitä uhkatilanteiden varalle. Kurssi tulee olemaan jatkossa osa työhön perehdytystä, kuten ensiavun verkkokurssikin. Se vastaa myös osittain työturvallisuuslain työnantajalle esittämään vaateeseen menettelytapaohjeista, joissa ennakolta kiinnitetään huomiota uhkaavien tilanteiden hallintaan ja toimintatapoihin. Kurssin avulla pyritään minimoimaan mahdollisten väkivaltatilanteiden vaikutukset työntekijän turvallisuuteen.

Aitoja tapauksia

Jokaisen Finnairilaisen, erityisesti asiakaspalvelussa toimivan tulee tietää, kuinka toimia väkivallan uhkatilanteessa. Tilanteen hallinta on henkivakuutus, josta hyötyy vakuutuksen ottaja, kollegat ja asiakkaat. Väkivallan uhkaa käsitellään Pelko pois -kurssissa aitojen tapausten avulla.

Kaikilla opittavaa

Kurssin tekoon on osallistunut laaja joukko asiantuntijoita. Projektin ohjausryhmän puheenjohtajana on toiminut Finnair Oyj:n työturvallisuuspäällikkö **Anna Melleri**. Hän kertoo idean kurssista syntyneen 4D-työhyvinvointikyselystä, jossa yhtenä kysymyksenä on kokemukset väkivallan uhasta työssä.

Eroavatko uhkatilanteet lentoasemilla muiden palvelualan työpaikkojen uhkatilanteista?

– Väkivallan uhka erilaisissa palvelu-

alan työtehtävissä on valtakunnallisesti kohonnut, mutta tarkkaa vertailutilastoa meillä ei ole.

Uhkatilanteiden syntyminen liittyy lentoasemilla erityisesti epäsäännöllisyystilanteisiin ja asiakkaan reaktioihin näissä tilanteissa. Onneksi em. tilanteita voidaan ennakoida, ja lentoaseman sijainti karsii ns. yleiset räyhääjät toimialueelta.

Lisäksi lentoaseman hyvät turvajärjestelyt rajoittavat uhkatilanteiden paistumista suuremmiksi.

Mitä parannuksia työntekijöiden turvaksi kaavaillaan, miten on tapausten jälkihoidon laita?

– Väkivallan uhkaan liittyvät riskit on tunnistettava ja työpaikoilla on mietittävä yhdessä toimintaohjeet erilaisen tilanteiden varalle. Erilaisia kiinteitä turvaratkaisuja on jo olemassa, ja niiden käyttö on aina huomioitava perehdytyksissä. Pelko pois -verkkokurssi on jatkossa osa asiakaspalvelukoulutusta ja se lisää henkilötasolla valmiuksia tunnistaa, ennakoida ja hallita uhkaava tilanne. Jälkihoito on meillä hoidettu aina hyvin Terveyspalveluiden toimesta ja esimiehilläkin on valmiuksia käydä tapahtumia keskustellen läpi.

Mitkä ovat eri osapuolten roolit uhkatilanteissa (työntekijät, esimiehet, työsuojelu jne.)?

– Turvallisuuden asiantuntijat ja työsuojeluorganisaatio ovat työpaikalla väkivaltaan varautumisessa linjaorganisaation tukena, kuten muissakin turvallisuusasioissa. Esimerkiksi kiinteistöjen

Pekka Kainulainen, lehden kuva-arkisto

pelastussuunnitelmissa on kuvattu kiinteistökohtaiset ennakotoimet ja yleiset ohjeet erilaisten uhkaavien tilanteiden varalle. Lisäohjeita mietitään tarvittaessa jopa työpistekohtaisesti.

– On tärkeää, että riskien tunnistus ja arviointi, sekä toimenpiteiden suunnittelu tehdään esimiesten ja työntekijöiden yhteistyössä. Jokaisen työntekijän tulee raportoida havaitsemistaan turvallisuuspuutteista, vioista ja vaaratilanteista, tämä käsittää myös väkivallan uhkatilanteet.

Uhkaava käyttäytyminen on lisääntynyt

■ Northport Oy:n työsuojeluvaltuutettu **Lilli Ansari** osallistui projektiryhmään, joka suunnitteli koulutuksen.

– Olen tyytyväinen, että konsernissa tehty 4D kartoitusta on johtanut tältä osin tuloksiin ja on saatu konkreettisia toimia aikaiseksi. Kartoitusta toi esille palveluhenkilökunnan kokeman turvattomuuden ja siihen nyt vastataan uudella koulutuksella. Hyvää on ollut myös koulutuksen suunnittelu eri ammattiryhmien kanssa yhdessä, Lilli Ansari toteaa. Mukana on ollut virkailijoiden, lentoemäntien oppaiden ja puhelinmyynnin edustus.

Uhkaava käyttäytyminen on viime vuosina lisääntynyt. Tähän Lilli epäilee syyksi huumeiden käytön lisääntymisen, eri kulttuurien tuomat törmäykset ja asiakaskunnan muutoksen.

Helsinki-Vantaan alueella transfer-neuvonta non-Schengen alueella on yksi hankalimmista työpisteistä, mutta uhkaavaa käyttäytymistä ilmenee myös muilla asiakaspalvelutiskeilla.

Lillillä on oma kokemus uhkavasta tilanteesta vuosien takaa. Tällöin tilanne ei rauhoittunut puhumalla, vaan lisäapua jouduttiin hälyttämään paikalle.

– On hyvä, että oma työnantajani Northport Oy käynnistää koulutuksen heti ja työntekijöille annetaan aikaa kurssin käymiseen. Tulee kuitenkin muistaa, ettei noin 40 minuutin tietokoneavusteinen koulutus riitä, vaan asian on oltava esillä myös muussa koulutuksessa, Lilli toteaa lopuksi.

Mitä erityistä haluaisit korostaa koulutuksen käynnistyessä?

– Toivon, että koko henkilöstö käy Pelko pois verkkokurssin ajatuksella ja että kurssi herättää keskustelua. Meillä kaikilla on varmasti paljon opittavaa väkivallan uhkaan varautumisessa, työtehtävistä riippumatta. Ikäviä tilanteita voi sattua vaikka bussipysäkillä tai kassajonossa, jolloin on hyvä tietää miten tulee toimia.

PEKKA KAINULAINEN

Lilli Ansari

Arto Kujala

PEKKA KAINULAINEN

Luopumisen riemua ja haikeutta

Elämässä on käännekohtia jolloin on aivan luonnollista inventoida mennyttä ja suunnitella tulevaa. Eläkkeelle jääminen pitkäköön ja värikkään työelämän jälkeen on yksi tällainen elämän suoma mahdollisuus johon olisi hyvä valmistua hyvinkin huolellisesti.

■ Siirtyminen aktiivisesta työelämästä oloneuvoksen virkaan tuntuu työn kiihtyvästä tahdistä hyvinkin vapautavalta ajatukselta ja onnelliselta olotilalta. Minultahan vapautuu kolmasosa valveillaoloajasta itselleni ja lähimmäisilleni. Miten käytän ja täytän tämän ajan? Tänään olen tämän tosiasian edessä, mitä nyt kun työt loppuivat ja vapaat alkavat. Palaanko kirjallisuuden pariin? Kaivanko kaikki jazz-levyni ja paneudun niihin, vai hankinko jälleen öljyvärit vanhojen kuivuneiden tilalle?

Historia

Synnyin vuonna 1945 Valkealassa. Kouluni ja opiskeluni suoritin Kouvolassa. Olen työskennellyt hyvin monissa eri ammateissa: myynyt paperia Lontoossa, keräillyt omenoita Israelissa, prässännyt pahvilaatikoita Ruotsissa, äänitellyt dokumentti filmejä mm. Keniassa, ajanut asfalttijuuraa, toiminut musiikkitoimittajana ja – äänittäjänä (kultalevy äänityksestä), ollut satamassa ahtaajana, asentanut ja hionut parkettilattioita. Kokopäiväinen alkoholistina olo on kuulunut myös kuvaani jossa-kin elämäni vaiheessa. Kaiken tämän ohessa olen mennyt naimisiin ja olen ollut mukana vaihtelevalla menestyksellä kasvattamassa kahta tervejärlästä lasta. Vai ovatko he kasvattaneet minut sellaiseksi joka nyt olen? Olemme vaimoni Kaijan kanssa ensin hankkineet ja sitten hoitaneet pientä ja rakasta tont-

tia ja mökkiä Oulunkylän siirtolapuutarhassa yli 20 vuotta.

Ammatti

Vuonna 90 tulin määräaikaiseksi Finnairille, Cateringin viinapakkaamoon, ja samalta osastolta jään myös nyt eläkkeelle. Työpaikkani on kokenut huiuman muutoksen sinä aikana kun olen ollut mukana. On ollut muuttoja rahdin alakerrasta leko-neloseen ja sieltä uusiin toimitiloihin, ja sieltä varta vasten pakkaamotoimintoihin suunniteltuihin tiloihin. Välillä seikkailin Pre-order myynnin kanssa Manttaalitiellä, ja samaisessa leko-nelosessa. Savonlinnassakin pistäydyin Pre-pakkauksen sinne muuttaessa. Työtahti on kiristynyt ja työ muuttunut mekaaniseksi hihnatyöskentelyksi. Ovatko muutokset olleet parannuksia vai huononnuksia, siitä meillä asianosaisilla on omat mielipiteemme. Uuden toimitilan suunnitteluprojektissa olin mukana aivan alusta lähtien, mutta kuunneltiin meitä? Hinta määräsi aivan liikaa tilojen suunnittelussa.

Liitto

Ammattiyhdistysliike on aina ollut mukana kuvioissani. Uuteen työpaikkaan mennessäni olen luonnollisesti liittynyt alan liittoon. IAU:sta tuli minulle hyvinkin läheinen yhteisö.

Sieltä sain toisen työn itselleni pitkäköksi aikaa. Sain myös hyviä ystä-

viä, ja paljon kokemusta. Samanlaista näköalapaikkaa Finnairin asioihin en olisi mitenkään muuten saavuttanut. Sairauksassa ja henkilörahasto ovat tulleet tutuksi edustajistojen kautta. Olen ollut myös mukana kehittämisessä KKT:n esiasetusta, Cateringissa toiminutta KEHOT toimintaa. IAU:n hallinnossa olen toiminut edustajistossa puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana, sekä istunut edustajiston mandaatilla vuosia IAU:n hallituksessa. SAK:ssa olen ollut valtuustossa ja kansainvälisessä toimikunnassa. Paljon on ollut muitakin toimikuntia ja aktiviteetteja. Toimintaa ja menoa on riittänyt, eivätkä kaikki asiat ole

Taitavana puheenjohtajana Eki jaksoi kyllä kuunnella kaikenlaisia puheita, mutta kuitenkin nuija valmiina.

aina aivan leppoisissakaan merkeissä menneet

Lehti

Unioni lehti on kuitenkin ollut kiinnostavimmista ja yksi läheisimmistä hommistä tänä aikana. Ensimmäiset palaverit ja toimituskunnan perustaminen, kuten myös ensimmäiset lehdet olivat haparointia ja etsiskelyä ja oman linjan etsimistä. Mustavalkoiset numerot vaikuttavat nyt melko vaatimattomilta tekeleiltä, mutta kuinka ylpeitä me silloin niistä olimmekaan. Saamme olla hyvin ylpeitä nykyisestä, niin sisällöltään kuin ulkoasultaankin värikkästä Unionista.

Tulevaisuus

Kaiken tämän menemisen jälkeen on aika siirtyä syrjemmälle, ja antaa tilaa nuoruuden innolle ja energialle. Mielitäni lämmitti erityisesti muutaman nuoremman liittoyhteisön toiminnassa hyvinkin aktiivisesti toimivan kiitos siitä, että aikoinani olen ollut vaikuttamassa ja ympäripuhumassa heitä mukaan yhteiseen toimintaan.

Hyvinkin työkeskeisen elämänvaiheen jälkeen mietin kuinka sovelun rauhaisaan kotielämään ja paljon lisääntyneeseen vapaa-aikaan. Päällimmäisenä on tietysti hyvin suuri vapauden tunne. Mutta lähes parinkymmen vuoden palvelu samassa työssä on

tuonut määrättyt rutiinit elämälle, ja nyt näiden rutiinien rikkoutuessa olen aivan uuden tilanteen edessä. Uusi saa minut, ja hyvin monet muutkin ihmiset, aina hieman hämilleen ja hiven rauhatomaksi. Mitä nyt? Tuliko minusta nyt aivan turha ihminen? Onko Manu tehtävänsä tehnyt? Mitä tehtävää minulla enää on, lapsetkin omissa kodeissaan. Oliko elämä nyt tässä? Siinä kysymyksiä, joita aivan yllättäen nousee mieleen. Osa sosiaalisesta verkostosta jäi työpaikalle ja järjestöihin joissa toimin. Niihin jäi paljon hyviä ystäviä. Haikeus ja alitajunnassa kytevä pelko näiden ihmisten ja ystävyiden menettämisestä on osa tätä hämmennystä. Eihän tämän näin monimutkaista pitänyt olla. Tämähän piti olla suuri ilon ja riemun päivä. Uskon kuitenkin hyvin vakaasti, että paikkani löydän minäkin jälleen kerran. Olenhan sitä etsiskellyt ennenkin, joten rutiinia on. Kyllähän tässä kuitenkin suuri helpotuksen ja viriävän ilon tunne on päällimmäisenä. Kunhan ensin ymmärrän, että tämä elämänvaihe oli nyt tässä. Tästä alkaa uusi vaihe, jossa saan itse määritellä tekemiseni ja tekemättä jättämiseni rajat, tietysti määrätyn rajoituksin, olenhan naimisissa.

Kiitän kaikkia, jotka olette kestäneet joskus piikikästäkin huumoriani. En ole halunnut loukata ketään. Pidän ihmisistä, ja rikkautena ihmisten erilaisuutta. En luettele ketään erikseen koska luettelosta tulisi niin pitkä, ja teitä niin paljon. Kiitän kaikkia erittäin mielenkiintoisista vuosista.

Ps. Huomenna pitäisi mennä aamukahville torille muutaman ystävän kanssa, sitten pitäisi viritellä kaniverkkoja puutarhaan, sitten grillata jotain pientä ja ravitsevaa. Iltamenoihinkin pitäisi vielä ehtiä ja jossakin välissä käytävä kaupassa. Kuinkahan minun päiväni kaikkeen riittää?

ERKKI LUOTO

Edustajiston puheenjohtaja 2003–2007

Unioni-lehden perustajajäsen ja HJK:n kannattaja (hyvälläkin miehellä on puutteensa, päätoim. huom.)

Liitto MasterCard – yksi kortti, monta etua

Hanki nyt oman liittosi näköinen Liitto MasterCard –kortti, johon sisältyy kansainvälisen maksuaika- ja luottokortin tarjoamat edut:

- 1 000 – 5 000 euron luottoraja päivittäisostoksia ja suurempiakin hankintoja varten
- korotonta maksuaikaa keskimäärin 30 päivää
- käteisnostot sekä kotimaassa että ulkomailla
- Internet Ostoturva- ja Kodinturva-vakuutukset
- Avainasiakkaanamme saat kortin ilman vuosimaksua

Hae korttia verkkopankissa osoitteessa nordea.fi tai liittosi jäsenetusivujen kautta. Lisätietoja saat Asiakaspalvelusta 0200 3000 (pvm/mpm) ma–pe 8–20.

Älkää puljatko

Piti pitämäni vallan taatanallinen pikkujoulusaarna, mutta se ajatus nukkui nuorena kuin ihmiset suviyössä.

On pakko tarttua kynään nyt kun ekumenia uhkaa muuttua kakofoniaksi.

Nimittäin on naispappeuden kannattaja Imatralta aikeissa ottaa järeämmän aseensa pois käytöstä. Ja Pohojanmaallakin on jo innokkaimpia jouduttu sitomaan puuhun kiinni. (Ei saa puhua, lääkintämiehilläkin ve’et silmissä). Massiivinen on vanhoillisten vastaiskukin. Täydellinen konsiili-puolustusvalmius on komennettu ja vakaumuksensa puolesta uhrivalmiille osalle on jaettu Paavalin synodi-kapselit.

Arkkipiispa Paarma pörräsi aikansa osapuolten välillä sovittelemassa, kunnes kyllästy, ja on kuulemma kutsunut paikalle tilannetta rauhoittamaan kasukka-partion.

Kasukka-partio on taivaallisen sota väen maallisempi rauhaanpakottamisyhtymä, eli tehtävänsä vihitty hiiva-hattu-falangi. Sen etu on huomattava marssinopeus (apostolin kyyti), suuri tulivoima (Sanan säilä) ja huollon helpous (viisi leipää, kaksi kalaa). Joukoilla on lisäksi luterilaisen alkuperäisväestön keskuudessa hyvä maine. Papinkauhtanaan sonnustautuneesta on tekstiilianalyysin perusteella mahdotonta

sanoa, onko kyseessä naispappeuden vastustaja vai kannattaja. Ylimalkaan on hankalaa edes arvioida onko kyseessä mies vai nainen. Tosin naispapeilla on yleensä lyhyemmät parrat.

Toivottavasti saadaan rauha maahan ja tahvoista hyviä ihmisiä. Onhan edessä taas suuri päivä, jolloin lähes koko maa iloitsee veroparasiittien menestyksestä veroparatiisissa ja monacolaisten urheilijoiden saavutuksista.

Ilta huipentuu perinteisiin juhla-lisuuksiin presidentinlinnassa. Sinne hiippailevat piispat, pollarit, kenut, diplomaatit, dipsomaanit, valtion johto, työmarkkinapäättäjät, ynnä härkän ja aasein kanssa. Tänä vuonna kätyr’laumat ovat liikkeellä poikkeuksellisen sankoin joukoin, sillä toistaiseksi kutsuja on lähetetty enemmän kuin kutsuttavia on.

Tosin osaa epäillään urbaanin talonpoikaisarmeijan, ns. kuokkavieraiden, lähettämiksi. On oikein hyvä, että hekin pääsevät viimein katon alle. Tähän asti näiden Jaakko Ilkan perillisten kekkerit on järjestetty ulkosalla, ja ainoa paikalle vaivautunut vieras on ollut poliisi. Ja senhän nyt tietää, että kun poliisi saapuu juhlapäivän vastaanotolle, on niskoitteleva isäntäkin suuressa vaarassa joutua vastaanotolle.

LEO BARDY

”

*Konnunsuon
vankila
lakkautetaan.
Ennätysmäärä
Perussuomalaisia
istuu valtuustossa
seuraavat neljä
vuotta.*

Mikä leffa?

Anima Vitaen ja Cinemakerin tuottama koko perheen elokuva.

Ohjaus:

Kari Juusonen, Michael Hegner

Pääosissa (ääninä):

Olli Jantunen, Hannu-Pekka Björkman, Vuokko Hovatta, Vesa Vierikko, Jussi Lampi, Risto Kaskilahti, Minttu Mustakallio, Juha Veijonen, Puntti Valtonen, Elina Knihtilä, Juulia Rönkkö, Tommi Korpela, Aarre Karén, Kari Hietalahti, Risto Kaskilahti, Veikko Honkanen.

Niko – lentäjän poika

■ Hyvä Joulupukki! Voisitko nostaa Niko – lentäjän poika elokuvan ikärajaa. Elokuvassa on verta ja siinä uhaan tappaa joulupukki. Ymmärrän elokuvan tehokeinoista sen verran, että väkivaltaa tarvitaan. En kuitenkaan usko seitsemän vuotiaan tarvitsevan kyseistä jännitystä viihtyäkseen elokuvateatterissa hieman reilun tunnin. Eihän sen ikäiset saa katsoa edes Pieni talo preerialla sarjan dvd-julkaisua. Sille kun tarkastamattomana lätkäistiin K-18 leima kanteen. Elokuva on kuitenkin vain elokuvaa ja animaatioissa vielä enemmän, sillä animaatioissa kaikki on mahdollista.

Käsitkirjoitus onkin suoraan sanoen, ainakin henkilöhahmojen osalta, loistava. Vai pitäisikö puhua eläinhahmoista. **Hannu Tuomainen**, joka on aiemmin ohjannut muun muassa Menolippu Mombasaan elokuvan, on

onnistunut yhdessä tanskalaisen **Marteinn Thorissonin** kanssa uskaliaasti tuomaan elokuvaan värikkäitä hahmoja. **Vuokko Hovatan** äänellä varustettu pisteliäästi puheleva kärppä varastaa koko show'n lähes joka kerta kun suunsa avaa. **Vesa Vierikon** puhelajoilla täytetty susilauman johtaja onnistuu olemaan todellinen elokuvapahis hauskoine repliikkeineen. Niko itse inhimillisine virheineen ja huolineen takaa, että elokuvassa on kiinnekohtia useammallekin.

Elokuva onnistuu olemaan samaan aikaan sekä vakavasti otettava kotimaisiin perheongelmiin porautuva draama kuin hauska perhekomedia. Ja ehkä asian laita on niin, että muuallakin maailmassa kadonnut isä löytyy ohra-
pirttelön äärestä.

Ääninäyttelijät tekevät loistavaa työtä ja niiden valitsijalle kuuluukin

varmasti suuri kiitos elokuvan menestyksen johdosta. Ei sillä, että kuvassa tai tarkemmin sanottuna tietokone animaation jäljessä olisi jotain vikaa. Päinvastoin kuva loistaa hahmojen liikkeet ovat luonnollisen oloisia ja se korostaa tietysti elokuvan uskottavuutta. Tosin hahmojen liikkeiden ja eleiden suurempi kärjistäminen tuntuu toimivan ainakin maailmalla loistavan vastaanoton saaneissa animaatioissa kuten Ice age ja Shrek. Jälkensä puolesta Niko lentäjän poika on muutoin täysin verrattavissa edellä mainittuihin.

Elokuvan musiikillisista tunteidenkohoituksista vastaava Stephen Mckeon on viritellyt oivallisen soundtrackin, joka etenee elokuvan tapahtumien mukaan ollen välillä kuin suurimmista seikkailutarinoista (Indiana Jones), selviytymistarina (Gladiattori) tai jopa Ennustuksen kaltaisesta kauhuelokuvasta.

Tuotantoon on rahallisesti panostettu huikeat Kuusi miljoonaa euroa ja aikaakin viisi vuotta. Ne ovat lukemia, joilla näyttäisi onnistuvan. Elokuvan oivallisuudesta ja viihdyttävyydestä kertoo omalta osaltaan myös se, että Niko palkittiin juuri Cinekid lasten ja nuorten elokuvafestivaaleilla juryn mielestä parhaana elokuvana sekä yleisöäänestyksessä parhaana elokuvana.

VEESA SUNI

Suomalainen, Tanskalainen, Irlantilainen ja Saksalainen kilpailivat kenellä on pienin isä. Suomalainen voittaa lopuksi kertoessaan isänsä olevan niin pieni, ettei häntä ole kukaan edes nähnyt ja äiti-kin vain kerran. Kilpailusta ei tällä kertaa ole kyse, sillä Niko – lentäjän poika on edellä mainittujen maiden yhteistuotanto.

Joskus sinäkin olet poissa Saisiko olla hyvä henkivakuutus?

Suomalaisissa perheissä isän ja äidin henkivakuutus jää usein tekemättä. Sen sijaan perheen koira on tavallisesti vakuutettu. Vakuutusyhtiö Turvan kehityspäällikkö Juha Ahon mielestä henkivakuutuksen ottaminen on samalla vastuun ottamista perheen tulevaisuudesta ja arjen jatkumisesta.

■ Ammattiliitot, ovat toivoneet jäsenilleen omaa henkivakuutusta edulliseen hintaan. Nyt sellainen on. Henkikululta-vakuutukseen voi liittää myös tapaturmavakuutuksen, vaikka koko perheelle.

– Henkivakuutuksen ottaminen on läheisistä ja heidän tulevaisuudestaan huolehtimista. Henkivakuutus on parasta, mitä perheelleen voi hankkia, Juha Aho sanoo.

Vakuuta kallein omaisuutesi

Asuntolainan takaisinmaksun voi tuki turvata kuolemantapauksen varalta pankkien kauppaamalla lainaturvavakuutuksilla, mutta lainan lisäksi ne eivät mitään muuta korvaakaan. Lainaturvan korvaus menee pankille. Lisäksi lainaturvavakuutus on huomattavasti kalliimpi kuin henkivakuutus.

– Henkivakuutus on vakuutuksista edullisin vaikka toisaalta henki on kaikkein kalleinta omaisuutta, Juha Aho toteaa.

– Jos perhettä kohtaa niin hirvittävä asia kuin äidin tai isän kuolema, on kodin menettäminen tai perheen talouden ajautuminen umpikujaan tarpeeton lisätaakka, hän jatkaa.

Kuolemantapauksessa lapsille saatua tulla maksettavaksi suuret perintöverot, joten henkivakuutus on avuksi myös tässä. Henkivakuutus on siis myös sijoitus lasten tulevaisuuteen.

Suomalaisessa yhteiskunnassa avopareilla ei ole läheskään samanlaista

sosiaaliturvaa kuin aviopareilla, varsinkin, jos parilla ei ole yhteisiä lapsia. Henkivakuutuksessa edunsaajan voi määritellä itse.

– Nyt asia on helppo hoitaa kuntoon, Juha Aho kannustaa.

Vastuuta läheisistä

– Henkivakuutuksen ottaminen on samalla vastuun ottamista. Vastuuta perheen tulevaisuudesta, sen turvaamisesta ja perheen arjen jatkuvuudesta, Juha Aho muistuttaa.

Viisi kuudesosaa kansalaisista, joilla on perhettä tai lainaa, pitää vapaaehtoisena henkivakuutuksen ottamista järkevänä ja vastuullisena tekona. Silti vain kolmasosa heistä sen ottaa, eikä turva silloinkaan aina ole riittävä. Suomalaisen henkivakuutusturva on keskimäärin 12 000 euroa. Riittääkö se asuntolainaan ja koko perheen elämiseen?

Turvan Henkikululta on jäsenetuvakuutus, jota tarjoamme IAU:n jäsenille ja heidän perheilleen. Pakettiin kuuluu Henki-Tapiolan myöntämä kuolemanvaravakuutus ja Turvan myöntämä tapaturmavakuutus.

Lisätietoja Turvan Henkikululta-vakuutuksesta asiakaspalvelunumerostamme 01019 5110 tai internetissä www.henkikululta.fi.

Turva/KATI IHARANTA

Kalmarin-Unioni ei ole NTF:n jäsen

Konferenssissa puhuttiin kielillä kuin herätysteltassa. Mari Keränen ja Tuomo Oksanen eivät juuri käännösapua tarvitse. ►

Pohjoismainen kuljetustyöntekijöiden liitto NTF juhli 12. marraskuuta 100-vuotistaipalettaan Helsingissä järjestetyssä konferenssissa. Juhlassa oli esillä monin tavoin taistelu työehtojen puolesta.

■ Federaatio perustettiin vuonna 1908. Paikkana oli Ruotsin Helsingborg, jossa oli jo aiemmin keskusteltu yhteistyöstä ruotsalaisten ja tanskalaisten kuljetustyöntekijöiden kesken, sillä tanskalaisilla oli ruotsalaisia matalammat palkat. Järjestö oli ensin Skandinaviska Transportarbetarefederationen, mutta järjestön laajenuttua nimeksi tuli Nordiska Transportarbetarefederationen.

Valmistelut olivat itse asiassa alkaneet jo 1800-luvun loppupuolella. Malli saatiin Englannista, jossa ensimmäiset ammattiyhdistykset syntyivät 1800-luvulla. Alkuun ammattiyhdistykset olivat usein valtiovallan kieltämiä, ja niiden toiminnassa oli salaseuramaisia piirteitä. Vaikka työntekijöillä ei ollut noihin aikoihin kunnollisia työoloja, eikä

aina ihmisoikeuksiakaan, niin ammattijärjestöjen avulla tilanne hiljalleen kohentui. Suomessa SAK:n edeltäjä SAJ oli saanut varsinaisen alkunsa jo vuotta ennen NTF:ää. Ajan henkeen kuului tuolloin se, että perustamiseen johtanutta kokousta seurasivat santarit oven pielissä, ettei mitään valtiolle vaarallista pääsisi tapahtumaan.

NTF:een kuuluu nykyään 50 pohjoismaista kuljetusalan liittoa, jotka edustavat noin 400 000 kuljetusalan työntekijää. Jäseniä on maantiekuljetuksissa, huoltoasemilla, huolinta- ja varastotoiminnassa, lehtijakelussa, öljynpo-rauslautoilla, merenkulussa, satamissa, rautateillä ja siviili-ilmailussa. Juhlatilaisuuteen osallistui pohjoismaiden kuljetustyöntekijöiden liittojen johtoa ja jäseniä, yhteensä noin 200 henkeä.

Tilaisuutta vetivät NTF:n hallituksen puheenjohtaja **Per Östvold** Norjasta, sekä Merimies-Unionin puheenjohtaja ja NTF:n hallituksen varapuheenjohtaja **Simo Zitting**.

Sosiaalinen polkumyynti, jatkuva haaste

Kansainvälisen kuljetustyöntekijöiden liiton ITF:n pääsihteeri **David Cockroft** Lontoosta puhui kuljetusliittojen ajankohtaisesta tilanteesta ja haasteista. Esimerkiksi ITF:n mukavuuslippukampanja on tuottanut merkittäviä parannuksia merimiesten oloihin vuosikymmenten aikana. Kansainvälisestä yhteistoiminnasta voi olla apua myös nyt uhkaavassa lamassa. Ilmailussa viime vuosina tapahtuneet suuret muutokset heijastuvat usein negatiivisesti niin turvallisuuteen kuin työntekijöihinkin. Kun heidän etujaan ja olojaan yritetään parantaa, niin eduksi on, että ITF:llä on edustus ja mahdollisuus valvoa työntekijöiden etuja monessa merkittävässä kansainvälisessä yhteistyöelimessä.

Joskus paikallinen mentaliteetti saat-taa merkitä sitä, että ongelmia ei haluta tiedostaa. Tällä hetkellä yritetään etenkin NTF:ää lähellä olevassa Baltiassa toimia ay-aktiivisuuden herättämiseksi. Sen jälkeen on vuorossa Aasia. On huomattava, että muualla halvalla tehty työ heijastuu helposti omiin työolosuhteisiin, jos siihen ei mitenkään reagoida. Työtä riittää niin ITF:llä kuin NTF:lläkin, kun työehtosopimuksien ulkopuolella olevan väen määrä on kasvamassa.

Kuljetusalalla on suuri merkitys globalisoituvassa maailmassa. Jos saamme alalla vaikuttavat toimimaan tehokkaasti yhdessä, niin tulevaisuuttakin voi ajatella vähän valoisammin. Yhteis-

Per Östvold, David Cockroft ja Tuomo Oksanen sopimassa jatkoja sadalle vuodelle.

työtä muidenkin alojen liittojen kanssa olisi hyvä lisätä.

Satavuotisjuhlassa julkistettiin kirja: *Työllä on hintansa – sosiaalisen polkumyynnin torjunta kuljetusalalla*. Sen tekijät olivat paikalla kertomassa työstään. Kirjassa käsitellään laajasti polkumyynnin olemusta ja sitä, minkälaisessa ympäristössä sitä yritetään torjua, ja pohditaan mm. EU:n merkitystä. Kirjassa selostetaan Ruotsin Vaxholmissa tapahtunutta kiistaa, jossa latvialaisia työntekijöitä oli käytetty latvialaisen työehtosopimuksen ehdoin oman maansa ulkopuolella. Ruotsin työtuoimioistuin pyysi EY-tuomioistuimelta ennakkopäätöstä asiassa. Päätöksen mukaan ruotsalaisten työtaistelutoimet eivät olleet sallittuja. Tämä tuomio heikentää mm. työntekijöiden ulkomaille lähettämisestä annetun direktiivin suojaavaa merkitystä. Kirjan mukaan jopa EU:n komissio on ilmaissut kasvavan huolensa sosiaalisen ulottuvuuden heikentymisestä.

EU:ssa arveluttavia muutoksia

Juhlan kansainvälisistä vieraista Euroopan kuljetustyöntekijöiden liiton ETF:n pääsihteeri **Eduardo Chagas** Brys-

selistä analysoi nykyistä kuljetusalan tilannetta. Hän katsoi, että jos valtiot nyt tukevat pankkeja, niin ay-liiketäkin pitää tukea. Hän arvosteli myös EY-tuomioistuimen toimintaa. Sen tuomiot ovat olleet ay-liikkeen tavoitteiden kannalta kielteisiä. Lisäksi EY-tuomioistuin on Chagasin mukaan ottanut itselleen sellaista valtaa, jota sille ei kuulu. EU:n lainsäädäntö säteilee kansallisiin määräyksiin, siksi on aika toimia niin, että sen avulla ei heikennetä liittojen kansainvälistä yhteistyötä. Chagas korosti myös, että ETF:n vahvuus perustuu vahvoille kansallisille ja kansainvälisille liitoille. Myös nuoret sekä naiset täytyy saada mukaan toimintaan nykyistä enemmän.

Liittotyötä ilman rajoja

Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön EAY:n puheenjohtaja ja samalla Ruotsin LO:n puheenjohtaja Wanja Lundby-Wedin, sekä SAK:n puheenjohtaja Lauri Ihalainen, AKT:n puheenjohtaja Timo Rätty, tanskalaisen 3F-ryhmän puheenjohtaja Jan Villadsen ja Norjan Merimies-Unionin puheenjohtaja Jacqueline Smith arvioivat ay-liikkeen nykytilannetta ja toimintamuotoja jatkossa.

Vapaa liikkuminen on yksi ongelmia aiheuttava tekijä. Työnantajille tuntuu olevan 'epäselvää', mitä sopimuksia työntekijöihin tulee soveltaa. Työvoiman lisäksi yrityksetkin siirtyvät aikaisempaa useammin ulkomaille. Tässä mielessä kansainväliset, yli rajojen toimivat liitot, tai entistä kattavammat työehtosopimukset olisivat avuksi.

Kulttuurierot eri mantereilla, tai jopa toisiaan lähellä olevissa maissa, voivat olla suuria. Joskus väkeä tulee vapaaehtoisestikin tekemään työtä liian halvalla, joko tietämättään, tai oikeuksistaan välittämättä. Vapaan liikkuvuuden varjolla syntyy taloudellista rikollisuutta, ja työoikeuttakin vastaan hyökätään. Laittomasti maassa olevat eivät voi järjestäytyä, silti heidänkin asemaansa tulisi parantaa edes neuvoin.

Vahvat kansalliset rakenteet eivät riitä jatkossa, tulee vaatia sosiaalisempaa Eurooppaa ja demokraattista kansainvälistä talouspolitiikkaa. Tässä mielessä EU-parlamenttiin tarvitaan edustajia, jotka haluavat ajaa työväen asiaa.

Juhlakirjassa analysoidaan kattavasti halpatyötä ja todetaan, että on suuri määrä kysymyksiä, jotka täytyy selvittää ongelman ratkaisemiseksi. Sosiaalisen polkumyynnin kansainvälisen torjunnan ensimmäinen edellytys on, että ammattiliitot ottavat kotikenttäänsä haltuun. Eräs ajatus on, että NTF voisi saada oikeuden tehdä kattavia sopimuksia Skandinaviassa. Myös Euroopan Unioniin voitaisiin ajatella olta- van yhteydessä aikaisempaa enemmän NTF:n kautta. NTF:n asema suhteessa EU:hun ja siinä vaikuttaviin organisaatioihin tulee ratkasta. Toimintaa tarvitaan ja kirjan tekijät ehdottavatkin lopuksi, että NTF:n hallitus muodostaa työryhmän laatimaan suunnitelman siitä, miten kehitetään toimia, joilla halpatyötä torjutaan.

Tässä on tekemistä NTF:lle varmasti seuraavaksikin sadaksi vuodeksi. Toivotamme yhteisjärjestöllemme onnea – sitäkin tarvitaan!

teksti: TUOMO OKSANEN
kuvat: MIKKO KARLSSON

Joulukakku

Unioni-lehden hovikokki Erkki Viira loihti lehden lukijoille herkullisen kakkureseptin.

400 g voita
4 dl sokeria
6 kpl munia
4 tl vaniliini sokeria
4 tl leivinjauhetta
4 dl vehnä jauhoja
2–3 dl säilöttyä kirsikoita
2 dl rouhittuja hasselpähkinöitä
4 dl rusinoita
2 dl suikaloituja kuivattuja luumuja

Vatkaa voi ja sokeri vaahdoksi. Lisää munat ja jauhot johon on sekoitettu leivinjauhe. Lisää muut ainekset sekaan. Paista 175 asteen lämmössä noin 1 h 10 min.

Ei muuta kun nauttimaan joulusta!

UNIONIN ILMESTYMINEN 2009

Numero 1 ilmestyy 20.2.
aineisto toimitukseen 29.1.
Numero 2 ilmestyy 21.4.
aineisto toimitukseen 31.3.
Numero 3 ilmestyy 19.6.
aineisto toimitukseen 1.6.
Numero 4 ilmestyy 4.9.
aineisto toimitukseen 17.8.
Numero 5 ilmestyy 30.10.
aineisto toimitukseen 12.10.
Numero 6 ilmestyy 18.12.
aineisto toimitukseen 30.11.

ILMOITUSKOOT

JA HINNAT (alv 0%)

koko sivu, 180 x 230 mm, 240 €
1/2 sivua, 180 x 115 mm, 120 €
2/6 sivua, 118 x 115 mm, 80 €
1/6 sivua, 57 x 115 mm, 40 €

KUVAKULMA

Kissanpäiviä vietti Miska, kuvasi Kujala ja idean varasti Koskinen.
(Kissaa ei kiusattu eikä se ole täytetty.)

Eräänä päivänä pomo piti meille moraalisiaarnaa.

Emme olleet otollista maaperää...

© Sanna Kallio

Ilmailualan Unioni IAU ry

John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI

Puhelin: (09) 4785 71 (vaihte)

faksi: (09) 4785 7250

sähköposti: etunimi.sukunimi@iau.fi

kotisivut: www.iau.fi

Puheenjohtaja	Juhani Haapasaari	(09) 47857 220
Varapuheenjohtaja	Reijo Hautamäki	(09) 47857 221
Liittosihteeri	Juha-Matti Koskinen	(09) 47857 225
Sopimussihteeri	Arto Kujala	(09) 4785 7222
Työympäristösihteeri	Pekka Kainulainen	(09) 4785 7227
Taloussihteeri	Ari Miettinen	(09) 4785 7228

Jäsenasiat	Ari Miettinen	(09) 4785 7228
	jasenasiat@iau.fi	

Ilmailu- ja Rautatiekuljetusalan Työttömyyskassa

Kaisaniemenkatu 10, 8. krs.
00100 HELSINKI

faksi: (09) 4785 7209

sähköposti: etunimi.sukunimi@iau.fi

kotisivut: www.irkatk.fi

Kassanhoitaja	Paula Seppälä	(09) 4785 7200
Kassanhoitaja	Sari Meling	(09) 4785 7202
Kassanhoitaja	Mirva Virtanen	(09) 4785 7203
Kassanhoitaja	Janne Becker	(09) 4785 7201

Hyvää Joulua

Toivottaa liiton väki

Ilmailualan Unioni IAU ry ei lähetä tänä vuonna joulutervehdyksiä yhteistyökumppaneilleen, vaan tekee lahjoituksen Invalidiliitolle.

**Invalidiliitto
kiittää IAU:ta
yhteistyöstä**

www.invalidiliitto.fi